

A Láhner György Haditechnikai Klub

35 éve

1989–2024

**Magyar Hadtudományi Társaság
Láhner György Haditechnikai Klub**

MAGYAR HADTUDOMÁNYI TÁRSASÁG

A Láhner György Haditechnikai Klub

35 éve

1989–2024

Láhner György Haditechnikai Klub

Budapest, 2025

Megjelent
a névadó mártírhálálának emlékezetére,
a klub megalakulásának 35. évfordulója alkalmából

Szerkesztette:
Turcsányi Károly

Írták:
Radványi Katalin, Radványi Imre, Turcsányi Károly, Varga László
A kiadványban szereplő képek a klub tagjainak saját felvételei

Lektorálta:
Király László

ISBN 978-615-5954-19-1

Felelős kiadó:
Padányi József

Köszöntő

A Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai Klubja a katonai műszaki tudományok fontos képviselője. Tevékenysége szorosan kapcsolódik a társaság hadtudományi munkásságához. Céljai között szerepel a Magyar Honvédség haditechnikai ellátásával, a haditechnika működtetésével, fenntartásával és alkalmazásának műszaki feltételeivel kapcsolatos tájékozottság növelése éppen úgy, mint a természettudományi és a katonai műszaki tudományi ismeretek terjesztése.

A klub mindenkori tevékenységével fórumot teremtett/teremt:

- a katonai műszaki tudományok új eredményeinek közzétételéhez;
- műszaki alkotók és alkotásaik bemutatásához;
- a hadiipari bázisok látogatásához,
- a haditechnika gyakorlati ismereteinek bővítéséhez;
- a szakterület szakmai vezető, kutatói munkásságának megismertetéséhez;
- a magyar általános és műszaki kultúra ismertségének növeléséhez.

A katonai műszaki kultúra terjesztése mellett nem kis szerepet játszik a klub közösségformáló ereje, amellyel a rendezvényeinken részt vevő illetve közreműködő különböző tudományterületek képviselőit, katonákat és civileket, immár 35 esztendeje egyben tart.

A társaság más szervezetei számára is példa értékű lehet az a kiadvány sorozat, amelyben a klub megőrkítette a végzett munkát, beszámolt a rendezvényeiről, méltatta az elért szakmai és a tudományos teljesítményeket. Jelen jubileumi kiadványt lapozva az olvasó megismerheti a klub teljes eseménytörténetét, betekintést nyerhet egy –két nagyobb horderejű szakmai-kulturális rendezvénybe, fényképek és visszaemlékezések útján végig kísérelheti a három és fél évtized túsáit, szakmai látogatásait, és rövid összefoglalást kaphat tudományos tevékenységéről, széles tudományközi kapcsolatrendszeréről.

35 esztendő egy klub életében igen jelentős idő, számottevőek a bekövetkezett változások. Ez a jubileumi kiadvány mintegy tükrözi az elvégzetteknek, méltó tisztelgés az abban kiemelkedő szerepet vállalók és az egész tagság előtt.

Elismerésemet kívánom kifejezni mindazért, amit a klub vezetése és tagsága tett a hadtudomány, a katonai műszaki kultúra, és a civil-katonai kapcsolatok erősítése érdekében. Ennek a munkának példa ereje van, és kívánom, hogy legyen folytatása.

Padányi József
egyetemi tanár, az MTA doktora,
az MHTT elnöke

Turcsányi Károly

35 ÉV SZAKMAI ÉS KULTURÁLIS TÖREKVÉSEI, ESEMÉNYEI ÉS EREDMÉNYEI

Egy társadalmi szervezet szempontjából 35 esztendő igen jelentős idő, ami indokoltá teszi működésünk általános és átfogó áttekintését. Ez alatt elsősorban azt értem, mi célból jöttünk létre, hogyan definiáltuk önmagunkat, mit tettünk ez alatt az idő alatt, sikereinket és hullámvölgyeinket miként tudjuk megfogalmazni, jellemezni, értékelni. Megtettük-e azt, amit elvárhattunk magunktól, és amit elvárhattak tőlünk.

A Haditechnikai Klub 1989-ben alakult meg a Magyar Néphadsereg Művelődési Ház keretében, szakmai, ismeretterjesztő szervezetként. 1991-ben csatlakozott a Magyar Hadtudományi Társasághoz, amelynek azóta szerves részét, szervezeti egységét képezi. Céljait megjelent kiadványaiban is közzé tette, amelyek az idő múlásával és a szervezeti összetétel változásával némileg átalakultak, de az eredeti célkitűzések ma is felismerhetők, azok működésünk közép-pontjában állnak.

A KLUB MA IS ÉRVÉNYES CÉLJAI

- ❖ a Magyar Hadtudományi Társaság haditechnika (katonai műszaki) és logisztikai szakemberei és a kapcsolódó civilek együttműködéséhez szervezeti keret biztosítása;
- ❖ a magyar műszaki, haditechnikai és hadiipari kultúra erősítése, ismertségének növelése;
- ❖ a katonai és a civil műszaki-logisztikai tudományos szervezetek kapcsolatainak erősítése;
- ❖ az új műszaki és katonai műszaki megoldások, eljárások, logisztikai módszerek és rendszerek bemutatása, lehetőségeinek értékelése;
- ❖ tagjaink tollából született jelentős művek (könyvek) bemutatása;
- ❖ beszámolók a műszaki és a katonai műszaki tudományok, PhD kutatási eredményeiről;
- ❖ a nemzeti értékek ismeretének bővítése és a magyar kultúra szeretetének erősítése tagjaink és családjaik körében;
- ❖ közösségépítés az MHTT keretében.

MŰKÖDÉSÜNK KERETEI

A Magyar Hadtudományi Társaság szervezeti elemeként, működésünket a társaság írott és íratlan szabályai határozzák meg. Ezeket figyelembe véve alakítottuk ki a klub Működési Rendjét, amelyet megvitattunk, elfogadtunk, és kiadványainkban közzé tettünk. Természetesen ez is változott az idők folyamán. Mai formájában a 30 éves évfordulónkra 2019-ben készített kiadványunkban található meg, amelyet tagjaink részére eljuttattunk. Itt ennek rövid összefoglalása szerepel, mindössze azért, hogy történetinek is mondható áttekintésünk minél teljesebb legyen. Az átvett részek tartalmában megegyeznek a Működési Rend szövegével, de az olvashatóság érdekében eltekintettünk a pontos idézetektől.

A Klub a Magyar Hadtudományi Társaság társadalmi és kulturális eleme. A Magyar Honvédség és a fegyveres testületek, a hadtudomány, a haditechnika (logisztikai támogatás) és a hadtudományok művelése terén elismert eredményeket elért hivatásos és nyugállományú tisztek, közalkalmazottak és a társadalmi támogató tagság részére teremt fórumot. Alaptevékenységét az éves terv szerint megrendezésre kerülő előadások, bemutatók, vitaestek, szakmai és kulturá-

lis programok képezik. Feladata önállóan, vagy a társaság szakosztályaival közösen rendezvények, bel- és külföldi szakmai-kulturális utak szervezése.

Legfőbb szerve a szervezeti gyűlés, amely a klubot érintő minden kérdésben döntést hozhat. A kialakult gyakorlatnak megfelelően a szervezeti gyűlést az évről évre rendezvény keretében tartjuk meg. Ekkor számolunk el a végzett munkáról, illetve tárgyaljuk meg a következő év tervének elgondolását.

A Klub élén kéttagú elnökség áll, az elnök és a titkár, akiket a szervezeti gyűlés, összhangban az MHTT Alapszabályával, négy évre választ meg. A rendezvények közötti időszakokban az elnökség operatív módon rendezi a szervezet ügyeit, és összekötő kapocsként működik az Magyar Hadtudományi Társaság elnöksége és a klub között.

Az elnök felelős a Működési Rend betartásáért, a kitűzött célok eléréséért, a programok megvalósításáért. Az elnök és a titkár fő feladata az éves munkaterv és a beszámoló összeállítása, a szükséges koordinációk elvégzése. Az éves értékelést az elnök terjeszti elő az MHTT elnökségének.

A Klub tagjai lehetnek mindazok, akik elfogadják a Klub célkitűzéseit, a Működési Rendszerben foglaltakat, támogatják az éves tervben foglaltak megvalósítását és kinyilvánítják belépésre irányuló szándékukat. Támogató tagok lehetnek, akik egyértelműen deklarálják támogatói szándékukat. A klub tagjai önkéntes alapon segítik az elnökséget a programok előkészítésében és megvalósításában.

A Klub rendezvényei nyilvánosak, az MHTT teljes tagsága, és minden érdeklődő látogathatja azokat.

TÖRTÉNETÜNK ÖSSZEGZŐ ÁTTEKINTÉSE

1989–1991

A Haditechnikai Klubot 1989 tavaszán Amaczi Viktor, Csűrös János, Kónya Béla és Turcsányi Károly alapították. Amaczi Viktor a Haditechnikai Intézetet, Csűrös János és Turcsányi Károly a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiát, Kónya Béla a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolát képviselte. A következő évben a szervezet belépett a Magyar Hadtudományi Társaságba, és azóta annak keretei között működik. Vezetője (elnöke) az első időszakban Csűrös János volt, a szervező titkári feladatokat Turcsányi Károly és Kónya Béla látták el. A tagság 1991-ben választotta meg elnöknek Turcsányi Károlyt. Ezt az időszakot a megalakulás, a szervezeti élet kialakítása, majd a Magyar Hadtudományi Társasághoz csatlakozás jellemezte.

1992–1995

A klub programjainak szervezője, majd titkára Dobos Endre repülőmérnök lett. A Magyar Honvédség Művelődési Ház részéről Hajdú Irén segítette a programok megszervezését, és biztosította a helyszínt. Az irányítás és a tevékenységek szervezése egyre inkább a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián összpontosult. Szorosabbá vált a kapcsolat a Magyar Hadtudományi Társaság elnökségével, és kialakult az együttműködés és a „munkamegosztás” a társaság Kiss Károly Hadtudományi Klubjával. Nőtt a rendezvényeink látogatottsága, esetenként meghaladta az 50 főt.

Az időszak jellemzői a hármas munkamegosztás kialakulása volt az elnök, a titkár és a Magyar Honvédség Művelődési Ház szervezője között. A klub eredeti profilját szélesítette, ami az előadások témáiban mutatkozott meg. Az érdeklődők köre ennek hatására bővült.

1996–1997

A Haditechnikai Klub felvette Láhner György nevét. Ezzel kinyilvánította profil-eltérését és különállását az MHTT Haditechnikai Szakosztályától. A két szervezeti elem integrációjának kérdése ugyanis ebben az időben több alkalommal is felmerült. A titkár Dobos Endrét váltva Pataki István lett, Endre Szolnokon vállalt munkát.

Tevékenységünk anyagi támogatásába a társaság mellett jelentős szerepet vállalt az MH Haditechnikai Csoportfőnökség, amely alapvető szakmai háttérrel is biztosított számunkra. A szervezet főnöke, Fehérvári Tamás mérnök vezérőrnagy személyesen is vállalt előadást a klubban. A csoportfőnökség autóbusz biztosításával segítette hosszabb útjaink, elsősorban a külföldi utak lebonyolítását.

1998–2003

Lengyel János lett a klub titkára, a Magyar Honvédség Művelődési Ház részéről pedig Mázi Gábor segítette a szervező munkát. Rendszeressé váltak a nagyobb létszámú, gazdag szakmai és kulturális tartalmú külföldi programok. A társaság támogatása mellett a klub autonóm módon végezhetett tevékenységét. 10 évesek lettünk, a jubileumi kiadványunkhoz több külső támogatót is megnyertünk, akik saját ügyüknek is tekintették a haditechnikai kultúra támogatását.

Megerősödött a klub szerepe a haditechnikai kutatások és fejlesztések bemutatásában, a magyar hadiipar és a polgári képző, termelő és szolgáltató szervezetek szakmai tevékenységének ismertetésében. A klub titkára kiemelkedő szervező és népszerűsítő munkát végzett, sok terhet levett az elnök válláról. Új támogatóként jelent meg az MH Kulturális és Média Igazgatóság, amely kedvező feltételek biztosításával lehetővé tette a külföldi utak megszervezését.

2003-ban egy esztendőre a titkári teendőket Hangya Gábor, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Haditechnikai tanszék doktorandusza látta el.

2004–2009

A következő időszakokban a titkári munkát, egymást váltva Radványi Katalin illetve Varga László végezték. Ki kell emelni azt a segítséget, amelyet ezekben az években Kelemen Györgyné, és Rákos Ottóné jelentettek a több szervezést igénylő munkák, például a négynapos külföldi utak lebonyolításában.

A kiemelkedő és bonyolultságukban összetett szakmai –kulturális programok előkészítése és levezetése dr. Pataky Iván közreműködése nélkül nem lett volna lehetséges. Iván hatalmas tárgyi tudása, történelmi ismeretei, kulturális felkészültsége mindenkit lenyűgözött. Olyan programjavaslatokkal állt elő, amelyek segítettek a környező országok magyarlakta területeinek bejárásában, történelmük mélyebb megismerésében és az ezekhez kapcsolódó hadtudományi ismereteink elmélyítésében. Szakterülete a polgári védelem volt, sok szakmai társa csatlakozott vele klubunkhoz. Nagy részük azóta is velünk van.

Talán nem érdektelen, ha ide idézek néhány sort a Katonai Logisztika tiszteletemre készült 2024. évi különszámából: „Pataky Ivánnal az ezredforduló környékén évente utaztunk a Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai Klub rendezvényein, egymás mellett ülve honvédségi vagy bérelt kiránduló buszon, amikor is számtalan történetet mondtunk

el egymásnak életünkéből. Iván mondta is gyakran, hogy érdemes lenne katonatörténetek címmel megírni, és közzé tenni a felemlítetteket. Ő sajnos azóta az égi vadászmezőket járja, és már nem tud segíteni abban, hogy írásunk megszülessen és megjelenjen. Kár érte, mert Iván igen jól írt, és méginkább tudott ösztönözni arra, hogy én is írjak.”

Ebben az időszakban több alkalommal jártuk be Erdély különböző tájait, megismertük Kárpátalján az Árpád vonalat, körutazásokat tettünk a Felvidéken és Burgenlandban.

2009-ben a Láhner György Haditechnikai Klub második évtizedes működési jubileumát ünnepelhette. Ezt az eseményt egy új kiadvánnyal tettük emlékezetessé, újabb évtized a haditechnikai kultúra szolgálatában alcímmel.

2010–2018

2012-ben Pataky Iván halálával alig pótolható veszteség érte klubunkat. Iván szívéen és lelkén túl hatalmas tudását és műveltségét állította programjaink szolgálatába.

Radványi Katalinnak köszönhető, hogy a következő évek során is igen tartalmas, gazdag programoknak lehettünk részesei. A Vivaldi Travel Kft. is sokat segített olaszországi és németországi útjaink lebonyolításában, de ezek költségeit, miután tagságunk többségében nyugdíjasokból áll, a későbbiekben sajnos már nem tudtuk állni. Kati viszont rendkívül tehetséges szervező, akit joggal nevezhetünk hazánk egyik legjobb idegenvezetőjének és programmenedzserének. Utazásaink rövid leírása ezt világosan fogja mutatni. Neki köszönhetjük, hogy gazdag programjainkat mérsékelt költséggel tudtuk megvalósítani.

A harmadik évtized igen változatos szakmai munkát hozott. Ebben egyrészt tagjaink hadtudományi és mérnök-műszaki (logisztikai) munkásságának eredményeit adtuk közre, másrészt szélesre nyitottuk együttműködéseinket a Magyar Honvédség kutató-fejlesztő, oktató-nevelő és haderő építő szervezeteivel, a katonai sajtó több kiadványának vezetőivel.

Társadalmi kapcsolatainkat is eredményesen bővítettük a Magyar Tudományos Akadémia, a Szervezés és Vezetéstudományi Társaság és más civil szervezetek, kiemelten az egyetemek felé. Köszönet illeti mindazokat, akik ebben személyesen is kivették részüket.

2019–2024

2019 egyik fő feladata volt a klub működése 30. évfordulójára egy jubileumi kiadvány elkészítése. Ennek megjelentetésére saját anyagi lehetőségeink (100 000 forint) nem lettek volna elegendőek, de az MHTT a nyomdai költségekhez mintegy 270 000 forinttal hozzájárult. Tagtársunk, dr. Szilágyi István egy DVD-t is készített az utolsó 5 év közösségi eseményeiről, elsősorban túrairól.

Az időszak folyamán több szakmai programot is szerveztünk, közülük kiemelkedik a ZalaZone önvezető jármű tesztpálya látogatása, amelyen a klub egyik tagja, Ocskay István ezredes is tartott előadást egy katonai próbapálya szegmens kialakításának koncepciójáról/víziójáról.

Jól használtuk ki a Kiképzési, Oktatási és Regeneráló Központok nyújtotta lehetőségeket többnapos programjainkhoz. Itt a költségek (szállás és étkezés) az igényjogosultak részé-

re nagyon kedvező, a nem igényjogosult hozzátartozók számára is elfogadhatók voltak. Sajnos a továbbiakban számunkra már kevésbé látszik kihasználhatónak ez a lehetőség, mert a kapacitások nagyon beszűkültek, az árak- különösen a nem igényjogosultak számára- igen megnövekedtek. Közösségünk tagjai főleg nyugdíjasok, és a nyugdíjak vásárló ereje egyre csökken. Továbbra is nagy segítség volt számunkra a Magyar Honvédség által kedvezményes térítéssel biztosított autóbusz. Bízunk abban, hogy ez a továbbiakban is rendelkezésünkre fog állni.

Ebben az időszakban tettük általánossá, hogy neves költőink egy-egy - valamilyen szempontból aktuális versét - szervezetünk tagja, Pálos Zsuzsa színművésznő előadja. Köszönettel tartozunk neki a csodálatos élményért, amelyet különleges jutalomként élünk meg.

A Covid a mi munkánkra is hatással volt, 2020-ban és a következő esztendőben is jelenléti rendezvényt alig szervezhettünk, azokon is korlátozott volt a részvétel.

Az elmúlt 3 esztendőben sikeres közös programsorozat résztvevői lehettünk a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai szervezete koordinálásában, amelyeken az Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) az egyik társrendezőként vett részt. Ezeken általában klubunk elnöke - aki akkor az MTA Logisztikai Osztályközi Állandó Bizottság elnöki tisztét is betöltötte - tartotta a megnyitót, Hegedűs Henrik alelnök pedig rendszeresen előadást és szekcióvezetést vállalt. A sorozat tudományintegráló szerepét jellemzi, hogy azon alkalmanként 9-10 egyetem és 3-4 országos hatáskörű szervezet előadói gazdagították a programot.

2022-2024 időszakban, fokozatosan visszaállt a Covid előtti működési rendünk, ismét évi 3-4 szakmai előadást és 1-2 szakmai-kulturális túrát tudtunk megtartani. Számítunk arra, hogy ameddig az MHTT hasznos szervezete leszünk, és tagságunk örömmel vesz részt rendezvényeinken, folytatni tudjuk munkánkat.

SZAKMAI ELŐADÁSAINK

1989–1998

Dr. Csűrös János: A Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Fegyverzeti, páncélos és gépjármű-technikai tanszék oktató munkája.

Amaczi Viktor: Haditechnikai parkok és eszközeik (videofilmel egybekötött ismertető)

Dr. Turcsányi Károly: A Magyar Hadtudományi Társaság és a Haditechnikai Klub kapcsolata. Vitadélután a Magyar Honvédség Művelődési Házában.

Amaczi Viktor: A Haditechnikai Intézet kutatási eredményei. Lézerek a haditechnikában.

Dr. Nagy Sándor: A fegyverzeti és technikai integráció tapasztalatai, a továbbfejlesztés egyes elméleti kérdései.

Dr. Kónya Béla: A fegyverzeti és technikai biztosítás rendszere, szervezetei.

- Dr. Turcsányi Károly:** Haditechnikai eszközök lehetséges fenntartási rendszerei.
- Dr. Tamási Ferenc:** A haditechnikai kutatás a posztgraduális képzés keretei között.
- Jobbik István:** A Repülő-műszaki Szolgálat az anyagi-technikai integrációban
- Dr. Kunos Bálint:** A haditechnikai kutatás-fejlesztés finanszírozási háttere.
- Dr. Fehérvári Tamás:** A Haditechnikai Szolgálat Főnökség működésének aktuális kérdései, technikai, szervezeti és működési fejlesztési elgondolásai.
- Dr. Csűrös János:** Kutatások a haditechnikai eszközök harci hatékonyságának meghatározására.
- Dr. Janza Károly:** Lesz-e magyar megoldás a katonai logisztikában?
- Urbán János és Jobbik István:** A magyar katonai repülés jövőjének néhány alapkérdése.
- Hollósi Nándor:** Amerikai légi bázisok magyar szemmel.
- Dr. Szentesi György:** A Magyar Honvédség haditechnikai eszközparkja és fejlesztésének lehetséges irányai egy független szakértő nézőpontjából.
- Dr. Pohl Árpád:** A Bundeswehr logisztikai rendszere, különös tekintettel a haditechnikai biztosítás kérdéseire.
- Keszthelyi Gyula:** A párizsi repülő-kiállítás és a MiG-29 értékelő ismertetése a műszaki-technikai és rendszerbentartási követelmények tükrében.
- Amaczi Viktor:** Haditechnikai kiállítások (videofilmes ismertetés).
- Dr. Szenes Zoltán:** Külföldi katonai logisztikai rendszerek. A lengyel modell.
- Hollósi Nándor:** Az anyagi-technikai biztosítás helyzete a Magyar Honvédségben, a következő évek szükségletei és lehetőségei.
- Hertelendy János:** Az információ jelene és jövője a Magyar Honvédségnél.
- Antal Károly:** Az Elektronikai Szolgálat az anyagi-technikai integrációban.
- Dr. Szabó József:** A világ nagy hadseregeinek repülésbiztonsági helyzete a katasztrófák tükrében.
- Amaczi Viktor:** Haditechnikai fejlesztés napjainkban.
- Dr. Solymosi József:** Nukleáris környezetellenőrzés.
- Sági János:** Az USA légierő posztgraduális képzési rendszere.
- Dr. Tóth Rudolf:** A metró szerepe Budapest védelmi rendszerében.

Kovács János: A Saab repülőgépgyárban tett látogatás tapasztalatai.

Dr. Padányi József: Műszaki mentés rendkívüli helyzetben.

Kapussy György: Fegyverzettechnikai eszközök várható fejlesztési irányai.

Dr. Janza Károly: A katonai logisztikai (anyag-technikai) integráció helyzete, a változás fő irányai.

Dr. Rohács József: Újdonságok a repülőtechnikában.

Dr. Szenes Zoltán: A brit logisztikai rendszer.

Dr. Isaszegi János: Az IFOR hadművelet hadtápbiztosítása.

Dr. Kónya Béla, Dr. Turcsányi Károly: A katonai felsőoktatás jövője.

Tóth Rudolf: A katasztrófa-elhárítás jelenlegi helyzete.

Dr. Turák János, Dr. Turcsányi Károly: Műszaki szakemberek képzése (A Védelemgazdasági Szakosztállyal közösen).

Dr. Vasvári Vilmos: A szervezéstudomány szerepe a katonai vezetésben.

Vári Gyula: Légi harc korszerű repülőgépekkel, a győzelem esélyei.

Diószegi Imre: A harcokosi aknák fejlesztési irányai és alkalmazási lehetőségei.

Dr. Gáspár Tibor: a MH Haditechnikai Csoportfőnökség feladatrendszere, működése a MH Logisztikai Főigazgatóság keretében.

Dr. Kunos Bálint: A haditechnikai eszközök beszerzési lehetőségei és tervezése a Magyar Honvédségben.

Sulics Ferenc: A haditechnikai biztosítás szerepe a Légierőnél.

Baráth István, Fleischhacker Ferenc: A TRILOG 98 háromnemzetiségű együttműködési gyakorlat.

1999–2008

Dr. Gáspár Tibor: A Logisztikai Főigazgatóság német átvilágításának eredményei és tapasztalatai.

Dr. Várhegyi István: Információs hadviselés, vezetési hadviselés.

Szép Zoltán, Geller István: Az amerikai haderő boszniai békefenntartó kontingens haditechnikai eszközeinek javítási tapasztalatai.

Greguss Pál: Magyar feltaláló sikere: a körpanoráma objektív.

Dr. Chikán Attila, Dr. Turcsányi Károly: A logisztikai kutatás-képzés fő irányai, és a PhD képzésben elért eredményei.

Dr. Gáspár Tibor: A logisztika támogató és végrehajtó szerveinek új rendszere a Magyar Honvédségnél.

Dr. Kunos Bálint: A termelői logisztika időszerű kérdései és szervezetei.

Dr. Turcsányi Károly, Dr. Sipos Jenő: Hadmérnökképzés a haditechnikai korszerűsítés szolgálatában.

Dr. Szabó József: A magyar légierő egy lehetséges jövőképe, különös tekintettel a Gripenek rendszeresítésére.

Etienne Vigie vezérigazgató: Az EAGBUS szerepe az MH Gépjármű Beszerzési Programjában. (Közös program az MTA Logisztikai Bizottságával.)

Dr. Szenes Zoltán: A haderő fejlesztés alternatívái.

Dr. Kovács Ferenc, Dr. Turcsányi Károly: Az MH Központi Logisztikai Bázis koncepciója, és a megvalósítás feladatai.

Dr. Szabó József János: Az Árpád vonal története, leírása.

Gőcze István: Magyarország biztonsági és védelmi kutatási koncepciója. (Közös rendezvény a Kiss Károly Hadtudományi Klubbal.)

Dr. Pataky Iván: A vonakodó szövetséges c. könyv téziseinek a megvitatása.

2009–2018

Dr. Turcsányi Károly: A haderő harckocsi igény-kielégítési folyamatának makro-szemléletű vizsgálata.

Dr. Hegedűs Ernő, Dr. Turcsányi Károly: A légideszantcsapatok alkalmazása a 2. világháborúban téma kutatási eredményeinek bemutatása.

Dr. Turcsányi Károly: Gondolatok a hadtudomány és a haditechnika kapcsolatáról – korreferrátum az MHTT jubileumi konferenciáján.

Dr. Czelnay Rudolf, Dr. Balázs Béla, Dr. Guy Turchany: A fenntartható fejlődés koncepció holisztikus megközelítésben.

Dr. Turcsányi Károly: A logisztika szerepe a Magyar Tudományos Akadémián, és a tudományos bizottságok szervezeti integrációjának kérdése.

Dr. Turcsányi Károly: Harckocsik a modernkori hadviselésben.

Vlasits László: Magyar-albán katonai-hadtörténelmi kapcsolatok.

Wimmer Ágnes: Logisztika a felsőfokú szakképzésben és a doktori képzésben a magyar egyetemeken.

Dr. Hegedűs Ernő: Légideszantok a modernkori hadviselésben.

Dr. Horváth Zoltán: Katonai és katasztrófa logisztika aktuális kérdései.

Keszthelyi Gyula: A katonai repülőterek kettős rendeltetésű felhasználási lehetőségeinek vizsgálata.

Hajdú Ferenc, Kunos Bálint, Turcsányi Károly: Haditechnikai ismeretek – előadás sorozat a Biztonságpolitikai Szakkollégium részére. (A Haditechnikai Szakosztály és a Láhner György Haditechnikai Klub együttműködésében)

Molnár Gábor: Személyi kiegészítés az állandó hadseregek korától a tömeghadseregek kialakulásáig.

Dr. Turcsányi Károly: Szempontok és módszerek a haditechnika megfelelőségének a megállapítására.

Bán Attila, Dr. Hegedűs Ernő, Dr. Turcsányi Károly: Fegyverek és alkalmazásuk az elöltöltő fegyverek korában.

Tóth Dominik: Harci szekerek szerepe az ókorban.

Kovács házy Miklós: Páncélozott járművek mozgékonyasága.

Klemensits Péter: Páncélos háború Észak-Afrikában.

Dr. Hegedűs Ernő: A nagyhatalmak haditengerészete az elöltöltő fegyverek korában.

Tóth Dominik, Dr. Turcsányi Károly: Háborúról, fegyverekről – etikai nézőpontból. (Az Szervezési és Vezetési Tudományos Társasággal közös rendezvény.)

2019–2024

Dr. Hegedűs Ernő, Dr. Turcsányi Károly: A Madrid-Jivu vasútvonal szerepe, transzkontinentális vasúti-tengeri szállítás versenye.

Dr. Turcsányi Károly: Bevezető gondolatok a „Betájolva a jövőre: a kollaboráció és a konnektográfia új aspektusai” című, az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottsággal közös konferencián.

Végyvári Zsolt: A tábori villamosenergia-ellátás kérdései, az energiaigény kielégítésének lehetőségei. (Közös rendezvény a Budapesti Corvinus Egyetemen, PhD munkák bemutatása keretében).

Ocskay István: Az orosz-ukrán háború történelmi előzményei és a haditechnikai eszközök alkalmazásának tapasztalatai. (A Rajk László szakkollégium felkérésére.)

SZAKMAI LÁTOGATÁSAINK, KULTURÁLIS PROGRAMJAINK

1989–1998

Látogatás a Dunai Flottillánál, Inap (szervező Sipula György)

Haditechnikai eszközbemutató Tatán, In (szervező Havas Mihály)

A Heeres múzeum megtekintése Bécsben In (szervező Dobos Endre, Pataky Iván, Turcsányi Károly)

Kbieli Haditechnikai Múzeum megtekintése Prágában 2n
(szervező Dobos Endre, Pataky Iván, Turcsányi Károly)

Látogatás Grázba, a Tartományi Hadszertárba In (szervező Pataky Iván, Dobos Endre)

Haditechnikai bemutató Hódmezővásárhelyen In (szervező Pataki István, Pataky Iván)

Látogatás és tapasztalatcsere a Csongrád megyei PVOP kishomoki bázisán In
(szervező Pataky Iván, Pataki István)

Látogatás a bécsújhelyi Mária Terézia Katonai Akadémián In (szervező Pataky Iván, Lengyel János)

1999–2008

Látogatás a velencei Serenissima Lagunari ezrednél 3n
(szervező Pataky Iván, Lengyel János, Lajtos Béla, Turcsányi Károly)

Az aradi vértanúk emlékművének megkoszorúzása Aradon In (szervező Lengyel János)

A Currus Harcjárműtechnikai Rt. meglátogatása Gödöllőn In (szervező Lengyel János)

Látogatás a Vyskovi Katonai Egyetemre, túra Csehországban és Morvaországban 4n
(szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

A Keceli Haditechnikai Park megtekintése In (szervező Lengyel János)

Az MH Elektronikai, Logisztikai és Vagyongkezelő RT. meglátogatása 1n (szervező Lengyel János)

Bécs, Hadtörténeti Múzeum. Az Osztrák-Magyar Monarchia katonatörténeti emlékei In
(szervező Pataky Iván)

Szlovákiai túra és polgári védelmi bázis látogatása 4n (szervező Pataky Iván)

Az MFS Rt Siroki Lőszergyár megtekintése In (szervező Lengyel János, Gáspár Tibor)

Rákóczi emléktúra a Felvidéken 4n (szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

Gábor Áron nyomában, emléktúra Erdélyben 4n (szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

Észak-keleti Kárpátok, az Árpád vonal egy szakaszának bejárása 4n
(szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

Nevezetességek és katonai emlékhelyek Közép-Erdélyben 4n
(szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

Nevezetességek és katonai emlékhelyek Délkelet-Erdélyben 4n
(szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

2009–2018

Emléktúra Dél-Csehországban és nevezetes katonai emlékhelyein 4n
(szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

Emléktúra Észak-Erdélyben és nevezetes katonai emlékhelyein 4n
(szervező Turcsányi Károly, Pataky Iván)

Délvidéki túra a Kazán-szorozhoz és a Vaskapuhoz, Székelykeve központtal 4n
(szervező Turcsányi Károly)

Görgey Artúr emléktúra Prágába és környékére, Görgey prágai emléktáblájának megkoszorúzása, 4n túra keretében (szervező Turcsányi Károly, Radványi Katalin)

Krakkói túra, hajózással a Dunajecen 4n (szervező Turcsányi Károly)

Drezda és a Szász Svájc/látogatás Lajtos Béláéknál 4n
(szervező Turcsányi Károly, Vivaldi Travel)

Kulturális program és túra Dél-Németországban 4n
(szervező Turcsányi Károly, Vivaldi Travel)

Látogatás Gyurgy és Buzsákon településeken 1n (szervező Radványi Katalin)

Miskolc és környéke program a tűzoltóság szakmai látogatásával 3n
(szervező Radványi Katalin és Radványi Imre)

Észak Magyarország nevezetességei és hadtörténeti emlékei 3n
(szervező Radványi Katalin és Radványi Imre)

Észak-Olaszország gyöngyszemei és háborús emlékei 4n
(szervező Turcsányi Károly, Vivaldi Tr, Radványi Katalin és Imre)

Kaposvár látogatása, a polgármester előadása, katonaemlékek 1n
(szervező Radványi Katalin és Radványi Imre)

Szakmai-kulturális program Észak-Magyarországon, Buják központtal 4n
(szervező Radványi Katalin, Turcsányi Károly)

Gyöngyöspata mezőgazdasági szakmai és kulturális program 1n (szervező Radványi Katalin)

Erdőbénye központtal szakmai-kulturális program Észak- és Északkelet Magyarországon 3n
(szervező Radványi Katalin, Turcsányi Károly)

Helytörténeti látogatás Tatán és környékén 1n (szervező Radványi Katalin)

2019–2024

Badacsonyládbihegy központtal Balaton és környéke túra 3n
(szervező Radványi Katalin és Turcsányi Károly)

„Kalocsa a katonaváros” egynapos szakmai látogatás a helyi hagyományőrök (Cserhádi Ákos) segítségével

Cserhát túra Vác, Szirák, Acsa településeken, Buják (MH 5. sz. KORK) központtal 3n
(szervező Radványi Katalin és Turcsányi Károly)

Klubdélután a Bem József Bajtársi Egyesület bázisán, ahol előadások és egy irodalmi blokk hangzottak el ***1n*** (szervező Turcsányi Károly)

Kaposvár-Pécs és vonzáskörzete honismereti kulturális és szakmai program 2n a Kaposvári Egyetem bázisán (szervező Radványi Katalin, Turcsányi Károly)

ÉVZÁRÓ RENDEZVÉNYEKKEL EGYBEKÖTÖTT SZERVEZETI GYŰLÉSEK

Évente egy alkalommal, a naptári év végén, jellemzően december első dekádjában évzáró rendezvényt tartottunk. Ezen teljesültek a szervezeti gyűléssel szembeni elvárások is. Az előkészítést első időszakban a titkár végezte, az utóbbi években az elnök mellett Radványi Katalin és Varga László vették vállukra a feladatok nem kis részét.

EGY TÍPIKUS ÉVZÁRÓ NAPIREND NAPJAINKBAN A KÖVETKEZŐKET TARTALMAZZA:

- elnöki megnyitó, amelyet kiválthat az MHTT elnökség képviselőjének üdvözlése;
- az év tevékenységeinek áttekintése, a programok értékelése;
- az év többnapos programjáról egy vetített képes ismertető;
- javaslat a következő év rendezvényeire, a javaslat megvitatása majd elfogadása;
- aktuális szakmai téma, vagy az országot foglalkoztató hadtudományi kérdés kapcsán egy rövid tájékoztató;
- kulturális rész egy két szavallattal, színművésznő tagunk előadásában, távollétében felolvasással;
- vélemények, észrevételek, kötetlen beszélgetés és zárás.

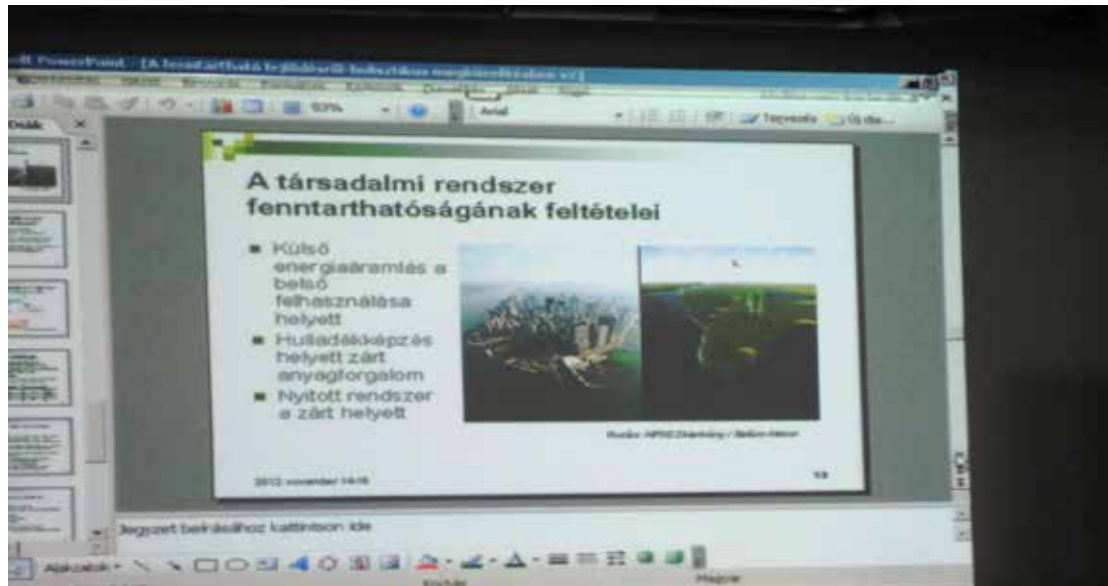
A Láhner György Haditechnikai Klubban az eltelt 35 esztendő alatt szoros baráti kötelék alakult ki a tagság körében. Az évzáró rendezvényeket a közeli ünnepek kapcsán karácsonyi köszöntésekkel is kiegészítettük, és ennek formai elemei is kialakultak: az asztalok megterítve, szendvicsek készítése, szaloncukor mindenkinek, üdítő és italok a záró rész kellemessé tételére.

Ehhez a rendezvényünkhöz évek óta a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar könyvtárának Tudós kávézóját biztosítja részünkre az igazgató, aki egy 10-15 perces szakmai tájékoztatóval is értékesebbé teszi a találkozókat. A Magyar Hadtudományi Társaság profiljából adódóan klubunk is nagy számban tudhat a tagjai között tudományos fokozattal rendelkezőket, akik egyébként is szoros kapcsolatban vannak a könyvtárral, és sok segítséget kapnak a könyvtárosoktól.

Néhány felvétel évzáró rendezvényeinkről:

A 2007. évi évzáró összegyűjtésünk a tanulmányi épület egyik termében

Beszámoló a Magyar Professzorok Nemzetközi Szövetsége keretében működő fenntartható fejlődés kutatócsoport eredményeiről a 2013. évi évzárónkon

A hallgatóság egy csoportja a 2013-s évvárón

Pálos Zsuzsa színművésznő Reményi Tibor verseket szaval szervezeti gyűlésünk keretében a 2019-s évváró rendezvényünkön

ÖSSZEGZŐ ÁTTEKINTÉS A 35 ESZTENDŐRŐL

Tevékenységünk 10 éves időszakokra bontása lehetővé teszi néhány általános megállapítás megfogalmazását, sajátosságok és jellemzők megállapítását.

Az első dekád során igen nagy számban tartottunk szakmai előadásokat, ekkor egyetemi hallgatók is szívesen eljöttek ezekre. Számos aktuális szakmai kérdéstről ismerhettük meg azok véleményét, akik a szakterületük kiemelkedő szakértői, gyakran azok vezetői voltak. 45 előadás hangzott el, ami igen nagy mennyiség. Másik jellemzője volt ennek az időszaknak, hogy a MH Művelődési Ház is aktív segítője volt a működésünknek. Az előadások többségében igen kulturált előadó termekben a Stefánia úton hangzottak el, utána pedig igénybe lehetett venni a Ház egyéb szolgáltatásait is. A vidéki bemutatók kizárólagosan egynapos rendezvények voltak, döntő többségükben katonai, hadiipari szervezeteknél vagy haditechnikai gyűjteményeknél/ múzeumoknál.

A második évtizedben lényegesen kevesebb előadásunk volt, összesen 16, ezzel szemben megnőtt a hosszabb szakmai-kulturális programok száma. Utóbbiakból 14-t szerveztünk, és ezek nagyobb része 4 napos volt. Ebből is látszik, hogy megnőtt a tagság igénye a hosszabb, tartalmasabb programok iránt, és ezek abban az időszakban költség szempontjából is jól megoldhatóak (elviselhetőek) voltak. Ez annak ellenére volt így, hogy nem ritkán civil szervezetektől igényeltünk autóbust, és a szállást is, és azokat ugyan olcsóbb szállodákban, de magunk álltuk.

A harmadik évtizedben mind előadásokban (20), mind szakmai-kulturális programokban (22) meghaladtuk az előzőeket. Ugyanakkor azt is látnunk kell a számok mögött, hogy a klub tagságából már szinte mindenki nyugdíjas lett, ami miatt a költséges programokat visszább kellett szorítanunk. Erre mutat az is, hogy nőtt a három napos kulturális programok száma, sőt megjelentek a kétnaposok is. A költségesebb külföldi programokra már nem volt kellő jelentkező.

Az utolsó fél évtizeden a covid is nyomot hagyott, két évig jelenléti programot szinte nem is tartottunk, ami volt, azon pedig csak néhányan vettünk részt. 2023 és 2024 a kilábalás tüneteit mutatja, és reméljük, hogy ez a tendencia folytatódni fog. Ehhez továbbra is számítunk a Magyar Hadtudományi Társaság hathatós támogatására, és tagjaink változatlan aktivitására.

Varga László

EMLÉKEINK KÖZELI ÉS TÁVOLI TÚRÁINKRÓL, ÉLMÉNYEINKRŐL

Harmincöt év nagy idő. Szám-
talan nagyszerű élmény, csodá-
latos emlék kötődik szinte min-
den esztendőhöz. Rendeztünk
könyvbemutatókat, tartottunk tu-
dományos előadásokat, jártunk
nevezetes helyeken, koszorúz-
tunk honvédelmi-katonai vonat-
kozású sírokat, emlékműveket
(legutoljára Kalocsán a „Kalo-
csa katonaváros emlékhelyet”),
szobrokat, láttunk történel-
mi szempontból nevezetes csa-
ták helyszíneit, várakat és várro-
mokat, mindet még felsorolni is
hosszú lenne.

Český Krumlov

Jártunk hetedhét országban, legtöbbször a tör-
ténelmi Magyarország területén. Erdélyben
többször is megfordultunk (Kelet-Erdély, Kö-
zép-Erdély, Észak-Erdély), Ukrajnában Kárpát-
alján jártunk. Jártunk Olaszországban, Németor-
szágban, de felejthetetlen élményeink fűződnek
Csehországhoz is. Český Krumlov cseh kisvá-
ros neve szinte fogalom köreinkben. Lengyel-
országban tett utunkra, a fő célpont Krakkón kí-
vül, történelmi magyar várak látogatását fűztük
fel. Szerbiában a Délvidék, és a Dunamente volt
a súlypont.

Pataky Iván

Láttuk a Milánói dómot, láttuk a Moldva
(csehül Vltava) kanyargó, bámulatos szépségét,
az aradi tizenhárom vértanú emlékművét. Még-
is számtalan emlékünk közül elsőként az a jele-
net ugrik be, amikor egy erdélyi utunk alkalmával,
nyílt országúton, egy rövid időre megálltunk az autóbusszal, és Pataky Iván, klubunk köztisz-
teletben álló, nagyra becsült oszlopos tagja, nem mellesleg kiváló hadtörténész kért szót. „Ahol
most vagyunk, az Kenyérmező. Itt ütközött meg 1479. október 13-án Mátyás király hadsere-
ge és az Oszmán Birodalom serege”, és ezt követte egy öt-tíz perces káprázatos előadás
a kenyérmezői csatáról. Részletesen, óráról órára, mindez bámulatos előadói készséggel, csak
úgy spontán.

A csata nagy fontossággal bírt a magyar történelem szempontjából, mert az addigi legjelentősebb győzelem volt az országot támadó törökök felett, akik vereségük után jó ideig már nem próbálkoztak az 1479. évihez hasonló betöréssel. Álltunk a busszal a nagy semmi kellős közepén, körülöttünk, ameddig a szem ellát, csak szántóföldek. És elbűvölve hallgattuk Pataky Iván szenzációs előadását. Ez volt ő. Egy életre szóló élmény, amit persze az évek folyamán máshol, más körülmények között többször is megismételt.

A legutolsó években Magyarországra koncentráltunk. Ha külföldi útjainkról azt mondtam, hogy Český Krumlov városka neve fogalom köreinkben, hazai programjainkban Gyugy foglalja el ezt a szerepet. 2016-ban jártunk ott, és megismerkedtünk egy csodálatos emberrel. Az akkor 85 éves polgármester Jelenka György fogadott bennünket, aki akkor már 22 éve irányította a közel 250 lelkes falut. (1994-től a mai napig folyamatosan ő a polgármester.) A Nemzetünk Csillagainak Emlékösvény, az Örökkévalóság Parkja, a falu katolikus temploma, amely 900 éves, az Árpád-korban épült, ahol az idős polgármester saját verseit szavalt nekünk. Lefényképeztem, és a mai napig őrzöm verseit: „II. János Pál pápa emlékére”, „A Nagy Pápa”, „Isten hozta Gyugyra búcsúra”, „Teliholdat várva”, „Édes keserűség”, „Ébren álmodozva”, „Boldogság vagy végzet”, „Március 8 hajnalán”, „Vele álmodom”, „Itt ragyog felettem...”, „Intelem”, „Kistemplomunk dilemmája”, „Egyedül”, „Holnapokat várva”, „Az év legszebb ünnepén”, „Életünk Évái”. És hogy ne csak a címek álljanak magukban, az egyik legszebb szerelmes versét had idézzem:

Vele álmodom

*Álmaimban
gyakran járok nála
álmodom
hogy sóvárgok utána.*

*Álmaimban
fellegek közt szállok
álmodom
hogy ágya mellett állok.*

*Álmaimban
mástól elszakítom
álmodom
hogy magamhoz szorítom.*

*Álmaimban
magam mellé húzom
álmodom
hogy kéjmámorban úszom.*

*Álmaimban
vele együtt égek
álmodom
hogy egymagamban félek.*

*Gyugy, 2006.
Jelenka György*

Jelenka György szaval

Mindez Gyuggyal kapcsolatban kitörülhetetlenül bevésődött az emlékezetünkbe. De Gyugy mellett belefért még a programba Buzsák is, a polgármesteri Hivatal épülete, a Faluház a Misesruha gyűjteménnyel, a Nagyboldogasszony templom, a tájház, a Fehér kápolna, a Csiszta fürdő, szóval se vége se hossza a „Gyugyi-Buzsáki programnak” sem.

Hazai rendezvényeink sora is végtelen. Kaposvár (ahol a Városháza Dísztermében Szita Károly polgármester fogadott bennünket), Rippl-Rónai Róma villájával, Szenna a Skanzennel, Gyöngyöspata, Erdőbénye, Bükkábrány, Sátoraljaújhely, Pácin (a Mágocsy kastély), Vizsoly, Regéc, Mád, Tolcsva, Tokaj, Tiszadob, Badacsonylábdi, Fonyód, Balatonszentgyörgy (Csillagvár), Keszthely, Sümeg, Balatonederics (Afrika Múzeum), Badacsonyörs (Folly Arborétum), Tapolca, Hegyestű, Badacsonylábdi, Kányavári Sziget, Kötenger, stb., stb.

Ez a felsorolás rész izelítőt ad abból, hogy miért a mindenkor elképesztően gazdag programok jutnak az eszembe először, ha a láhneres útjainkra gondolok. Szinte hihetetlen, hogy három-négy napba – köszönhetően a szervezőknek – mi minden fér bele. 2016-ban például Mályi volt a székhelyünk. És merre jártunk? Mályi mellett Lillafüred, Diósgyőri vár, Miskolc, Edelény, Tibolddaróc, Miskolctapolca, Mezőkövesd, ahol a Mezőgazdasági Gépmúzeum alapítója, Hajdu Ráfis János (1930-2021) és a mi Galántai Ágostonunk (1930-2020) együtt több mint 172 évesek voltak.

Vác Nagyboldogasszony székesegyház

Az utóbbi esztendőök egyik legemlékezetesebb utazásunk (központja Buják) is csak három napos volt. De mire az első nap Bujákra értünk, már bejártuk Vácot, megnéztük az acsai és a sziráki kastélyokat. Csak Vác önmagában megért volna vagy három napot egy érdeklődő honpolgárnak. Mi ezt pár óra alatt, szakavatott idegenvezető kalauzolása mellett, hihetetlen alapaossággal bejártuk. Nem azt mondom, hogy mindent láttunk, amit látni érdemes, de majdnem. Természetesen megnéztük a Nagyboldogasszony székesegyházat, és körülötte a Konstantin téren lévő nevezetesebb épületeket, mint például a püspöki palota, iskolák, szobrok.

A székesegyház körüli tér a székesegyház felépítése után, a XVIII. század ,70-es, ,80-as éveiben nyerte el mai arculatát. A copf stílusú papi szemináriumot a korábbi kanonoki házak felhasználásával 1777-1783 között emelték, jelenlegi formáját az 1920-as évek végén történt bővítés során nyerte el. A kispréposti palota és a kanonokház szintén copf stílusban épült 1780-1782 között, illetve 1784-ben. A püspöki palotát, a kispréposti palotát és a püspöki könyvtárat együtt a váciak „papsaroknak” nevezik.

Városnézéseink során sokszor tréfálkoztunk azzal, hogy nem adjuk alább napi öt-tíz templomnál. De valójában minden templomnak megvan a maga építészeti, képzőművészeti értéke, érdekessége, szerepe a város történetében, művelődésében, oktatásában. Így a székesegyház mellett sok érdekességet rejtett magába a Szent Anna piarista templom és a domonkosok viseletéről elnevezett Fehérek temploma is. Nyilván nem létfontosságú információ, de például érdekes volt megtudni a piaristáknál a rózsafüzérrel való imádkozásnak a módját. A Fehérek temploma alatt restaurálás során temetkezési helyként szolgáló kriptára bukkantak, melyet 1731-től használtak, és ahol különleges klimatikus viszonyok között maradtak fenn a díszes koporsókba temetett váci polgárok maradványai, a velük eltemetett tárgyakkal együtt. (300 ember mumifikálódott holttestét találták meg.) Az elfalazott kriptát 1994-ben és 1995-ben tárták fel, a leleteket a templom közelében található Memento Mori kiállítás mutatta be.

Megcsodáltuk – az egyszerű külsővel ellentétben – a Fehérek temploma gazdag belső díszítését, a gyönyörű barokk, vagy inkább késő barokk, rokokó belső berendezéseket, festményeket. A főoltár képe V. Pius pápát ábrázolta, akit egyenesen a domonkos rendből emeltek a pápai trónra. Ő volt a kiváló szervezője a tridenti zsinatot követő egyházi reformoknak és a török elleni nemzetközi összefogásnak. A hagyomány szerint 1571 október 7-én, a bíborosi tanács ülésén kitekintett az ablakon, és így szólt: „Szó sem lehet további munkáról. Adjunk hálát Istennek azért a győzelemért, amelyre éppen most segítette a keresztény sereget.” (Ekkor aratott megsemmisítő győzelmet a keresztény hajóhad a görögországi Lepantónál, a 250 hajóval érkezett török tengeri erőkön. Mindössze 40 török gálya menekült meg, a többi elsüllyedt vagy fogságba került.

Vác, a domonkosok Fehérek temploma

Tizenkétezer keresztény gályarab nyerte vissza a szabadságát. Ezzel megszűnt a török fennhatóság a Földközi tenger keleti medencéjében.) Szinte véletlenül megismerkedtünk a templom Pista nevű gondnokával, aki pont ott tartózkodott. Nem éppen előnyös öltözkését látva ki hitte volna, hogy ő a templom legrégebbi alkalmazottja, aki készségesen osztott meg velünk sok régi, érdekes ismeretet.

A templom oldalánál Szent Hedvig, a Dunakanyar védőszentjének szobra magasodott. Hitte volna valaki, hogy a Dunakanyarnak is van védőszentje, és az nem más, mint I.

Lajos magyar király és felesége, Kotromanić Erzsébet magyar királyné legifjabb leánya, aki apja 1382-es halálát követően Lengyelország királynője lett?

A Fehérek temploma a főtéren, a Március 15 téren áll. A főtér maga is gyűjtőhelye a különböző kulturális emlékeknek, barokkos hangulata alaphangját számos olyan apróság határozza meg, mint például egy-egy elefántos cégjelzés, vagy egy barokk puttószobor. Megcsodáltuk a főtér korabeli műemlék házait, az irgalmas rendi kórházat, a Siketnémák Országos Intézetét, a Nagypréposti palotát, a Pannónia Házat (ahová a Sajdik Gyűjtemény is költözött), mely önmagában is felér egy félnapos programmal.

*Vác Március 15 tér,
Mária Terézia váci látogatása*

Vác, a Fehérek temploma, Pista a gondnok

A királynő váci látogatása és születésének 305. évfordulója alkalmából rendezett váci programsorozat itt, a Március 15. téren zajlott. Ennek a megnyitóján avatták fel a Garay Képzőművészeti Stúdió növendékeinek hatalmas táblaképét, melyet a főtéri pengefalnál láthattunk. A Garay Stúdió Mária Terézia váci látogatását megörökítő táblaképét 2022. januárban kezdte meg a Stúdió húsz diákja megalkotni. A növendékek alapelve szerint ennél a műalkotásnál is a festés igazi célja maga a festés öröme volt. Az általunk látott táblakép egy három részből álló sorozat első része, 12x3 méteres, un. kültéri vászonra akril bázisú festékkel készült. Az alkotók Mária Terézia váci látogatásának egy momentumát örökítették meg. A királyi családon kívül a helyi arisztokrácia tagjai is szerepelnek rajta, így Migazzi váci püspök és Oswald Gáspár piarista építész is.

Vác Március 15 tér Kolodko Mihály Csúzlis miniszobor

A Pannónia Ház előtt áll Kolodko Mihály Sajdik Ferenc gyűjteményére utaló hangulatos, jó kedélyű Csúzlis című mini-szobra, amely csak deréktól felfele emelkedik ki a háromszög alakú talapzattól. Kolodko gyakran gerilla módon, titokban, meglepetést okozva helyezte ki picurka szobrait, de ez itt nem lehetséges, mert a csúzlizó kis figura egy szépen kidolgozott mészke talapzaton található. Sőt, az ismert gerillaszobrász ezt a kis szobrocskát kifejezetten Vác számára készítette.

Az Ungvári születésű, anyai ágon magyar származású ukrán művész több alkotása is fellelhető Vácon. Később, Váctól búcsúzóul a Köztársaság úton magunk is találkoztunk a Mária Terézia Diadalív mellett a Mária Terézia eksztázisa című mini-szobrával. Mária Terézia a legenda szerint, amikor 1764-ben családjával Vácra látogatott, nem mert átmenni a tiszteletükre mindössze két hét alatt épített diadalív alatt. Hirtelen a szívéhez kapott és majdnem elájult. (Más források szerint ez soha nem történt meg.) Vácott van Kolodkónak az Anyám tyúkjá elnevezésű szobrocskája is, amely arra emlékeztet, hogy Petőfi Sándor az Anyám tyúkjá című versét szülei váci otthonában írta. (A szobrocska a vasútállomás bejáratától jobbra egy kőtalapzaton látható.)

Vác Köztársaság út Mária Terézia Diadalív

Számtalan más szobor is hozzájárult Vác barokkos hangulatához. Ezek egy része egyházi jellegű (de lehet, hogy a többsége), ami nem is csoda. A város életében a kezdetektől máig meghatározó az egyházi központ szerepe. A mindenkori püspök egyben a település földesura is volt, ami erős befolyást biztosított számára a városi szabályozásra, a helyi jogalkotásra. A püspöki központ, a főpapi udvartartás jelenléte nagy hatással volt a város építészetének, kézműiparának, intézményeinek fejlődésére, a város kultúrájára.

Láttuk János evangélista szobrát (Horváth Tibor alkotása), Gróf Migazzi Kristóf Antal bécsi érsek bíboros, váci püspök szobrát (Raffay Dávid műve, 2017), Sáros László Szent Hedvig szobrát (Horváth Tibor, 2006), Szent István szobrát (Szentesy Hiesz Géza, 1939), és ha ez nem lett volna elég, természetesen akadt egy Szentháromság szobor is. Nem mellesleg ez az egyik legkvalitásosabb hazai barokk szoborcsoport. Az alkotója ismeretlen. A piarista templommal szemben állították fel ezt a homokkő szoborcsoportot. A története a szokásos. A szoborral az 1740-1741-es pestisjárvány megszűntéért hálából, és az újabb „dögvész” elkerülésért fohászkodtak. A buszunk a Köztársaság úton várakozott ránk, és ez az útirányunkat is meghatározta.

A Fő tér hegyes szögben záródó végén kialakult szűkületben az 1700-as évek végéig állott a középkori városfal Bécsi Kapuja. Helyét ma emléktábla jelöli: „Eddig terjedt a kőfallal kerített régi város. Ezen a helyen állott a Bécsi- vagy Felső kapu. Megjelölte a váci Múzeum Egyesület 1997” A Bécsi kapu romjait Migazzi püspök rendelete szerint 1764-ben elbontották, amikor Mária Terézia látogatásra készült a város. Alapjait a főtér régészeti feltárásakor megtalálták, majd ezt követően rekonstruálták. Az eredeti kaputorony monumentális volt, becsült magasságát a tetején ma zászlók jelzik. A szomszédos házak falában megmaradtak az alapfalai és csatlakozó elemei is.

Ha Vác és Köztársaság út, akkor elmaradhatatlan a Fegyház, azaz a Büntetés Végrehajtási Intézet. Az intézet fala mellett a Köztársaság úton Seregi György 1956-os emlékműve (2006) állt. Az alkotás egy hosszában kettéhasadt/kettéhasított fatörzsre emlékeztetett, ami göcsörtös gyökereivel kapaszkodik a sziklakemény talajba. Ugyanakkor, ugyanebben egy emberi alak sziluettjét is láthattuk. A bal oldali csonka ágból kihajtó, fény felé törő friss hajtás a folytonosságra, az újjászületésre emlékeztet, ellentétben a másik oldali ággal, amelynek a felső részét egy óriási szög szúrta át.

Mentünk tovább. Néhányan betértek a helybeliek által ajánlott híres Floch Cukrászdatba, amely egy igazi, békebeli cukrászda. Már az is remek érzés volt, hogy az utcáról egy szép boltíves kapun kellett bemenni egy hasonlóan szép udvarra, ahol a cukrászda található. Bent igazi cukrászdás hangulat fogadta a vendégeket. Stílusos bútorzat, széles választék, ragyogó tisztaság. Mindez korrekt áron.

Vác Bécsi kapu

A Köztársaság úton nem csak a váci börtön nevezetes és emlékeztető, hanem a Mária Terézia Diadalív is. A 20 méter magas diadalív, vagy ahogy a helyiek emlegetik Kőkapu, Magyarország egyetlen diadalíve, mely Isidore Canevale bécsi építész tervei alapján Mária Terézia tiszteletére 1764-ben copf stílusban épült. Építését a királynő fogadására Migazzi Antal váci püspök rendelte el. A Diadalív stílusa a késő barokk (rokokó) és a korai klasszicizmus közti átmenetet képviselő copf stílus. Azaz jó példája annak a késő barokk művészetnek, amit már áthalt az építészetben éppen kialakuló klasszicista szemlélet is.

Vác Kolodko Mihály Mária Terézia eksztázisa miniszobor

És hol lehetne máshol Kolodko Mihály Mária Terézia eksztázisa című miniszobra, mint itt, közvetlenül a Diadalív mellett? Egyes helybéli becslések szerint a szobor azt a jelenetet ábrázolja, amikor Mária Terézia a megérkezés során „aggodalmaskodik”. Vannak azonban, akik úgy látják, hogy a vészterhes gondolat hatására konkrétan ájuldozik, kezét keblére szorítja, másikkal hátrahanyatló fejéhez kap. (Vagy egy újabb variáns szerint, lehet, hogy egyszerűen csak nagy kánikula volt.) Mindenesetre a váciak nagyon büszkék, hogy a gerillaszobrász meglátogatta őket és ők is kaptak a közkedvelt miniszobrokból.

Váci utunk végén még vetettünk egy pillantást az akkoriban éppen bezárt Kőkapu Étteremre, Vác legrégebbi és legnagyobb éttermére. (Jó hírem van, a felújított és átalakított éttermet 2019-ben újból megnyitották.)

A szomszéd épület előtt várakoztunk a buszunkra egy szépen karbantartott polgári ház előtt (Köztársaság út 67), miközben szemerkélni kezdett az eső is, siratva váci távozásunkat. Közben észrevettünk a ház falán egy emléktáblát. „Itt lakott Dr. Kristóf Béla (1908-1995) Vác város polgármestere 1945-1949 között és 1956. október 26-tól november 14-ig. Legfőbb érdeme, hogy a forradalom alatt megőrizte városunk nyugalalmát. 1956 decemberétől Ausztráliában élt. 1990-től Vác város díszpolgára. VVVE. 2009.” És már jött is a busz, mentünk tovább. Visszontlátásra Vác. Ezt a köszönést nagyon komolyan gondoltuk, mert az itt látott rengeteg nagyszerű látnivalót és élményt egy későbbi kibővített programmal, hosszabb időtartammal, esetleg a családdal újra át kell élnünk.

A váci élményeket elmondani sem tartott rövid ideig, pedig ez még csak az első nap volt, azon belül is csak az első programpont. Hol van még az aznapi Acsa és Szirák, hol a másnapi Somoskő és Gyöngyöspata és az utolsó napi Szentkút?

A következő állomás Acsa, azon belül az acaújlaki kastély. Már a falu, azon belül a kastély mellett a nagy gonddal és művészi szinten faragott üdvözlő tábla is nagy sikert aratott. A két tartóoszlopon szőlőindák, -levelek és -fürtök, az általuk közrefogott táblán a település címere, fölötté szöveg „Isten hozta kis falunkba”, alatta „ACSAÚJLAK” Ugyanott a hátlapján „Visszavárjuk!”.

Az 1910-ban épült Prónay-Patay kastély bejáratánál is táblával köszöntöttek bennünket, szerényen a következő szöveggel: „Köszönti a magyar Versailles Acaújlaki kastély”. Nem tudom, hogy a kastély valóban a magyar Versailles-e, de valóban nagyon szép volt. Bárá Prónay Dezső, a magyarországi evangélikus egyház akkori egyetemes felügyelője építtette a Sápivölgyi majorban Iphigénia lányának, és újdonsült vejének, Patay Tibor vármegyei főispánnak. A lány a család acai birtokát ugyanis nem örökölhette, mivel azt hitbizományá alakították, így az örökségként csak fiúgyermekre szállhatott. Iphigénia 92 éves korában halt meg, három fia is nagyon hosszú időt ért meg, egyikük Patay Pál, a Magyar Nemzeti Múzeum nyugalmazott régész főmuzeológusa 105 éves koráig élt.

A kastély az ötvenes évek államosítását követően 1986-ban az egyik legelső hazai kastélyszállóként nyílt meg. 1993-ban egy német vadász vásárolta meg. Az akkori tulajdonostól erednek a freskókon és ólomüvegeken fel-feltűnő vadászati motívumok. A felújított kastély 2011-től nyitva áll a nagyközönség előtt is, és az év minden napján látogatható.

Az acaújlaki Prónay-Patay kastély

Az acaújlaki Prónay-Patay kastély

Az acsaujlaki kastélyban

Impozáns, egyedi saroktornyos épületegyüttes, szépen gondozott parkkal, patakka, fahiddal. Először körbejártuk az épületet a gyönyörű szép parkban, és bár az időjárás nem volt túl kegyes hozzánk, lógott az eső lába, de végül is megúsztuk. A park egyik részén méretes napelemes mező biztosítja a kastély áramszükségletének több mint felét. Egész pontos megnevezéssel 50 kW teljesítményű szolár erőmű, mint ahogyan a mellé helyezett tábláról megtudtuk. Valamint azt is, hogy az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg 2012. 05. 07 - 09. 28. között. A projekt összértéke és a megítélt támogatás összege rovatok számadatai azonban szégyenlősen nem voltak feltüntetve. Utunk a lóistállóba vezetett, de lovakat nem láttunk.

A felújított kastélyba belépve az első dolgunk az volt, hogy papucsot húztunk a cipőnkre, hogy a gyönyörű parkettát megkíméljük. Idegenvezető kíséretében jártuk be az egész épületet, melynek során elsősorban a történelmi atmoszféra valamint a modernitás egyedi kombinációja tűnt fel.

A kastély építészeti kialakítása a középkori várjelleget hangsúlyozta. A felvidéki késő reneszánsz várkastélyokra a saroktornyos kialakítás és az oldalszárny reneszánsz pártázata emlékeztetett. A kastély belső kialakítására már a kényelem és a reprezentáció mértéktartó barokkos megfogalmazása volt jellemző. A felújítás során megőrizték az eredeti elrendezést, de belső szerkezetileg teljesen átalakították. Jól megfértek egymás mellett a csillárok, a kézzel festett freskók, a biliárd asztal és a jacuzzi.

A bejárás során lakosztályok, öltözőszobák, vendégszobák, fogadóterek, szalonok, könyvtár következtek egymás után. Csak kapkodtuk a fejünket a sok gyönyörű üvegablak, és falfestmények láttán. Volt zöld szoba, bordó szoba, úgy nagy általánosságban nagyon sok szoba volt, egyik szebb, mint a másik. A dísztermet mitológiai elemekkel gazdagították. (Esküvők és illusztris rendezvények megtartására is használják.)

Az egyik folyosó falán Schéner Mihály (1923-2009) Kossuth-díjas festő alkotásai sorjázta. Elsősorban templomokat örökített meg (tihanyi apátság, illyefalvi református, medgyesegyházi evangélikus, aradi minorita), Szent István, Velence, velencei karnevál, tóparti alkonyat, tájképek, stb. (összesen 12 db.) lettek megörökítve.

Mondanom sem kell, hogy a gyönyörűen felújított, de emberileg a látogató által még befogadható méretű kastély élménye mélyen megragadt bennünk.

És természetesen a következő napok többi élmény is, mint a már sokak által ismert sziráki Teleki Degenfeld Kastélyszálló, amely még aznap várt ránk, majd másnap Somoskő, Gyöngyospata, végezetül Szentkút.

Mindez csak egy kiragadott részlet volt a 2022-es Bujáki programunkból. Választhattam volna az elmúlt 35 év más programját is, a számtalan tartalmas program közül akár taláalomra is bármelyiket, a Garda tavat, a milánói Sforza kastélyt, a Kaposvári Róma villát, hasonló élménydús programból számolhatnék be. De nemcsak az utazásokhoz kötött programokra igaz ez, hanem a könyvbemutatók, más, aktuális (nemritkán tudományos) előadások bármelyikét említhetném, melyeknél hasonló emlékezetes élménnyel gazdagodtunk.

Összességében ez a Láhner György Haditechnikai Klub. 35 év folyamatos tartalmas, élő, aktuális rendezvény, szétbonthatatlanul egységes, aktív tevékenység. És nem mellesleg egy baráti közösség is. Köszönjük ezt a 35 évet.

Szilágyi István

CIVIL SZEMMEL A KLUB TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Bár családjunkban vannak katonaviselt emberek, magam igazi civilként kerültem kapcsolatba a Lahner György Haditechnikai Klubbal. Ez egy nagyszerű bajorországi túrán történt. Az utazás során azt éreztem, hogy a társaság befogadott, közvetlen, szívélyes kapcsolat alakult ki a törzstagokkal. A kirándulás számos nagyszerű élményt hozott: a passauai székesegyházban első királyunk özvegyének, Bajor Gizellának síremlékén koszurút helyeztünk el. A bambergi székesegyházban megcsodálhattuk az István királyt ábrázoló lovas szobrot. Érdekesekek voltak a gazdagon festett középületek és lakóházak falai is. A nürnbergi várban a gazdag császári ereklyéket, a fegyver múzeumot, és a három szintes várkápolnát csodálhattuk meg. És a Dürer emlékházat is bejártuk.

Hasonlóan élménydús volt az észak-olaszországi kirándulásunk is. Padovában a Szent Antal székesegyház és kolostor, Milánóban a Dóm volt a fő látnivaló. De érdekesség a Victor Emanuele II. reprezentatív vásárcsarnok is, ahol a mozaik padlón levő bika legnemesebb testrészen sarokkal megpördülve a visszatérést lehetett bebiztosítani. Sokan szerették volna ismét látni Milánót. A Garda tó körüli út is feledhetetlen volt: (ét) olajipari múzeum, főúri várkastély, és csónak-kirándulás szerepelt a programban.

Számos hazai program is maradandó élményt nyújtott. Visszatértünk Gyöngyöspatára a Magdi szőlőbirtokra és panzióba, a helyi különleges oltárú templomba, a helyi néprajzi-helytörténeti falumúzeumba. Más alkalommal megrázó élmény volt a Sátoraljaújhegyi Katonai Temető. Nemcsak számomra volt az, mindenki elcsendesedett, magába fordult, elgondolkodott.

A túrák, kirándulások nemcsak az élményt, a szórakozást jelentették, a napi feladatok sem merültek feledésbe. Például egy alkalommal a vizsolyi biblia-nyomatási múzeum, a regéci Rákóczi múzeum fárasztó bejárása után az erdőbényei üdülőben, a vacsora után komoly szakmai megbeszélésre került sor. A szabadban, a csillagos égbolt alatt, gyertyafénynél, romantikus környezetben, mégis teljes odaadással folyt a megbeszélés, a vita.

A jól szervezett, élményt adó programokat hosszasan lehetne sorolni, de az egyéb alkalmak is fontosak voltak számomra. Egy alkalommal az Egyesült Államokból hazatért Porkoláb tábornok úr előadását hallgattuk meg. A rendszeresen megtartott évzáró összejövetelek is érdekesek. Ott bevezetésként az év eseményeit idézték fel, esetenként fényképek segítségével. Olykor verset is hallhattunk avatott előadásban. Majd baráti beszélgetések indultak az eseményekről, történelekről, a jövőről az alkalommal illően szendvics, süti és különféle hangulatjavító italok fogyasztása mellett.

Sajnálattal kell tudomásul vennem, hogy az utóbbi időben egészségi állapotom – remélem átmeneti – változása miatt csak korlátozottan tudtam részt venni a Klub életében, de remélem, hogy még jöhet egy jobb, aktívabb időszak számomra is.

Varga László, Turcsányi Károly
BARANGOLÁSAINK ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖN,
KÉPEKBE ÉS FELJEGYZÉSEKBE

Három és fél évtized alatt, a mindig aktív klubunkban egy vastag könyvre való élmény gyűlt össze, amelyekről a képek ezrei állnak rendelkezésünkre. Ez a bőség imponáló, de nem kis fejtörést is okozott: miről kell feltétlenül számot adnunk és mi az, amit elhagyni kényszerülünk? Akik velünk voltak, majd a fejükhöz kapnak, és felkiáltanak, hogyan lehetett ezt meg ezt mellőzni? Igazuk lesz, ugyanakkor milyen jó, hogy a következő képsorok és kommentek, az emlékek áradatát elevenítik fel valamennyiünkben. De azok is örömmel lapozhatják képes beszámolóinkat, akik útjainkon nem, vagy csak részben vehettek részt. Változatosak a képek, gazdag a tartalom, és kedvet ébreszthetnek az olvasókban, hogy máskor is meglátogassák ezeket a remek honi és külhoni tájakat, városokat, nevezetességeket.

Csupán a kezdetekkel, az első 10-15 esztendővel voltunk kissé bajban, mert akkoriban még nem gyűjtöttük össze a felvételeket, és olyan technikai lehetőségek sem álltak rendelkezésünkre, mint az utóbbi években a mobil telefonok. Viszont az első, 10 éves jubileumi kiadványunk, ha csak fekete-fehérben is, de elég jól emlékezetünkbe idézi ezt az időszakot is.

Felvételeink a 2005-2024 közötti évekről tudósítanak tájakról, emberekről, szokásokról, élményeinkről, és mindenekelőtt magunkról, azaz a klubunk tagjairól és résztvevőinkről. Mind ezt azért válogattuk össze így, hogy visszaemlékezésünknek a személyes jellege is erős legyen. Ügyeltünk ugyanakkor arra is, hogy azokról a társainkról is láthassunk felvételeket, akik már túl vannak az evilági léten, és akikre ezúton is igen nagy szeretettel emlékezünk.

És most következzenek az élmények és az emlékek képei, egy kis információ, illetve egy-két gondolat kíséretében.

KELET-ERDÉLY (2005. 05. 19-22.)

Csíksomlyó

A katolikus vallású székelyek híres Mária-kegyhelye, búcsújáróhelye és szellemi életének több évszázados központja. Minden pünkösdkor itt zajlik a híres csíksomlyói búcsú. Mi nem ebben az időben látogattunk ide, de a hely, és neves építészünk, Makovecz Imre alkotása ránk is hatással volt.

A marosvásárhelyi Közigazgatási Palota

A Közigazgatási Palota (Maros Megyei Főispánság) épületét Bernády György polgármester kérésére építették 1905–1907 között. Eredetileg városházaként (polgármesteri hivatalként) funkcionált. Gyakran csak Cifra Palotának hívták, mivel az akkori kisvárosban szokatlan volt az ilyen impozáns épület.

KÁRPÁTALJA (2006. 05. 25-28.)

Csetfalva színmagyar kistelepülés a Tiszaháton. 840 lakosából 836 magyar. Nevét Csete nevű vitézről, vagy birtokosról kapta.

Itt családoknál kaptunk szállást, faluturizmus keretében, ami akkortájt kapott lendületet Kárpátalján. Igazán otthonosan érezhettük magunkat, még táncoltunk is.

Csetfalva

A képen balról érkezik a Fekete bazaltos Tisza és jobbról a Fehér mészköves.

Rahó. A Fekete- és Fehér-Tisza összefolyása

Anonymus, III. Béla király jegyzője a Gesta Hungarorumban megemlíti, hogy a hét vezér és csapataik, átkelve a Vereckei-hágón és az alatta fekvő hegyvidéken, nagyon elfáradtak és elhatározták, hogy megpihennek ezen a helyen. Mivel a vidéket nagy nehézségek (sok munka) árán érték el, a települést Munkácsnak nevezték el.

Munkács, városháza

Kárpátalja legnagyobb városa, közigazgatási központja, ennek ellenére egy vidéki város, 116.000 lakossal, melyből csak 8.000 a magyar. Hová lettek a többiek?

Történelmünkben vannak olyan ikonikus helyszínek, ahova életében egyszer minden magyarnak illik elzarándokolnia. Ilyen helyszín a Vereckei-hágó is, ahol honfoglaló eleink 896-ban elérték a Kárpát-medencét. Sajnos a vandalizmus nyomai is láthatók az emlékművön.

Ungvár, Görög katolikus templom.

Vereckei hágó

KÖZÉP-ERDÉLY (2007. 05. 17-20.)

Arad Parcul Reconcilierii Diadalív (készült 2004)

Ez a diadalív volt a feltétele, hogy a Megbékélés parkjában felállításra kerülhessen Zala György háttérben látható Szabadság-szobra.

Láhner György (1795-1849) honvéd vezérőrnagy a 13 aradi vértanú egyike. Volt császári tiszt, majd 1848-ban a 3. honvédszászlóalj parancsnoka. 1848 októberében ezredes, hadfelszerelési és fegyverkezési felügyelő lett. 1849 januárjától a nagyváradai fegyvergyár vezetője, a szabadságharc hadiiparának irányítója. 1849. február 6-ától tábornokká nevezték ki. A szabadságharc leverése után, a megtorlás idején kötél általi halálra ítélték, hetedikként (a kötél által kivégzettek között harmadikként) végezték ki 1849. október 6-án, a születésnapján.

Névadónk, Láhner György domborműve a vértanúk emlékművén

Arad: A CSAPAT a Szabadság szobor előtt (kivéve, akik éppen fényképeztek)

Zala György (1858-1937) a századforduló hivatalos művészetének jelentős képviselője.
Huszár Adolf abbahagyott szobrát 1889-ben fejezte be.

TOROCKÓ ÉS KÖRNYÉKE (2007. 05. 17-20.)

A Házsongárdi temető Kolozsvár történelmi temetőkertje. A sokévszázados magyar írásbeliség nagyjainak nyugvóhelye és egyben az emlékezések kegyhelye. Az erdélyi s főleg a kolozsvári írók, költők tudatában szimbólummá növekedett, padjain számos vers született, nem egy regényben említik.

*Pálos Zsuzsa
színművésznő
olvas fel Dzsida
Jenő verseket*

*Pantyi György
olvas fel
Dzsida Jenő
verseket*

Kolozsvár, Mátyás király szülőháza

Kolozsvárott az Óvárban található Mátyás király szülőháza, a város legrégebbi emeletes háza, jelenleg a Képzőművészeti és Formatervezési Egyetem gótikus stílusú műemlék épülete.

A „rózsa nap” minden évben Nagyenyed központjából, a Bethlen Gábor Kollégium elől startol. Rózsákkal feldíszített traktorok és autók indítják a díszmenetet, amely néptáncsoportokkal, illetve virágokkal ékesített kerékpárosokkal és motorbiciklisekkel egészül ki. Legközelebb talán ezen a nevezetes napon látogatunk ide.

*Horváth Győző és felesége
a nagyenyedi református
kollégium kertjében*

Nagyszombaton, a főter

Nagyszombaton a 12. században a Német-római Birodalomból érkező szász telepesek alapították, és a történelme során mindig is az erdélyi szászok kulturális, kereskedelmi és gazdasági központjának számított.

*Nagyszombaton Rákos Ottóné Vera
„ismerkedik” a helybéliekkel*

*Nagyszombaton Varga Laci
„ismerkedik” a helybéliekkel*

*Torockó, Székelykő, amelynek jellegzetes formája miatt,
a faluból nézve itt kétszer kel fel a nap*

A nekünk is szállást adó Torockó egykori bányászváros, a Székelykő hármass csúca alatt. Lakói be-települt székelyek. A település Erdély legnyugatibb székely végvára, és talán egyik legszebb faluja. A Székelykő miatt a nap látszólag kétszer kel fel és nyugszik le, hiszen a faluból nézve visszabújik a Székelykő szikláinak mögé, hogy aztán kicsivel később újra előbukkanjon mögülnk.

Torockó, Unitárius templom

Talán a legszebb élményünk volt a vendéglátóink kedvessége, amellyel fogadtak bennünket. Ehhez kapcsolódtak a jóízű reggeli és esti beszélgetések is a helybellekkel.

Reggeli az egyik torockői szálláshelyen. Baloldalt Geller István, Horváth Győzőné, szemben Szilárdi Imre, Horváth Győző

Vajdahunyad vára

Az apjától örökölt kicsiny erősséget Hunyadi János építette ki rangjához méltó lovagvárrá.

DÉL-ERDÉLY (2008. 05. 29 – 06. 01.)

A templomok nem csak vallási gyülekezetek helyszínei. A brassói Szent Miklós ortodox templom a Bolgárszeg leglátványosabb építészeti emléke. A középkori városi erődítésen kívül, az ún. Bolgárszeg piacteret alkotó alsó részén áll.

Brassó: a Szent Miklós templom

A régi brassói városháza vagy Tanácsház a Főtér közepén áll, uralva annak arculatát. Ma a Brassó Megyei Történeti Múzeum fő kiállítóhelye.

A régi brassói városháza

Csomakőrös eredeti neve Kőrös volt, nevének előtagját 1898-ban nagy szülötte, Kőrösi Csoma Sándor emlékére kegyeletből kapta. Temploma 14. századi eredetű.

*Csomakőrösön
a község templomában
Pantyi György, Bárdossy Csanád,
Schieber József*

Kőrösi Csoma Sándor - saját szavaival - „székely-magyar Erdélyből”, nyelvtudós, könyvtáros, a tibetológia megalapítója, a tibeti-angol szótár megalkotója, a magyar őshaza elszánt keresője.

*Kőrösi Csoma Sándor
szobra Csomakőrösön*

Erődtemplom Prázmárban

A prázmári evangélikus templom a Barcaság legjelentősebb templomerődje.

A Világörökség részét képező, szinte bevehetetlennek épített vártemplom a történelem viharos századaiban a környék lakosainak védelméül szolgált, napjainkban teljesen helyreállítva, nyitott kapuval várt bennünket.

Úton Szászhermány felé, vidáman és fáradhatatlanul

Szászhermány, az erődtemplom

A 13. század első felében épült, később többször átalakított, román és gótikus stíluselemeket ötvöző templom, valamint a 15–17. századok során köré épült kettős védfalgyűrű épületegyüttes.

Egy legenda szerint a barcasági szászok és magyarok úgy jelelték ki a földjeik közötti határvonalat, hogy megegyeztek abban, hogy hajnalban településeikről elindulnak, és ahol találkozni fognak, ott lesz a határ. A brassói, szászhermányi, prázsmári, barcaszentpéteri szászok köleskásával, a hétfalusi magyarok pedig sült libákkal indultak egymás települései felé, a találkozási helynél pedig letették a határkövet, és megvendégelték egymást.

Szászhermány, séta az erődtemplom körül

Törösvár, Drakula vára. Kilátás a várból

A vár a Törösvári-szorost, a Déli-Kárpátok egyik legfontosabb szorosát védelmezte. 1211 és 1215 között a német lovagok építették, melyet kiűzésük után a király, II. András leromboltatott. 1377-ben a várat újjáépítették.

Törösvári kastély, Erdély egyik legépebb, középkori jellegét is megőrző vára. Dongaboltozatos szobáiban múzeum működik, ahol a vár eredeti felszerelése mellett a román királyi család műgyűjteményének darabjait mutatják be. A popkultúra Drakula gróf lakhelyeként tartja számon.

Radványi Kati és Imre a várkútnál

DÉL-CSEHORSZÁG (2009. 05. 21-24.)

Ceské Budejovice, Dél-Csehország fővárosa

A Városháza eredetileg is közigazgatási célra épült, annak megfelelő térstruktúrával és szimbolikával.

Cesky Krumlov látképe

A csapatnak három napra otthont adó Cesky Krumlov méltán Csehország egyik legkedveltebb turisztikai célpontja. Egy bájos kisváros, amelynek történelmi városmagja 1992 óta az UNESCO világörökség része.

Cesky Krumlov várában tett séta után együtt a csapat

Nem csoda, hogy jól éreztük magunkat ebben az aranyos kisvárosban.

*Mosoly album.
Pantyi György,
Pantyi Györgyné Balázs Ilo-
na, Grausz Lászlóné,
Grausz László*

*„Munka” után édes a pihenés Kovács Árpád,
Gellerné Solymos Szilvia,
Geller István*

Cesky Krumlov

A városka egyszerűen olyan, mintha egy mesekönyv lapjai keltek volna életre. Ennél szebbet rajzolni sem lehet.

*Megpróbáltuk
jókedvre deríteni
a bennszülötteket is
Varga János (Jani)*

Cesky Krumlov, a Latrán kerületben, az Eggenberg sörgyárban, amely egykor fegyvertár volt

Hluboká

Megcsodáltuk a dél-csehországi Hluboká nad Vltavou varázslatos neogótikus kastélyát.

Hluboká, Szilárdi Imre és felesége

A kastélyt a domboldalra nyúló városka kicsiny belvárosán át haladva, vagy egy rövidebb, de meredek kaptatón gyalog és (a kiváltságosak) hintóval közelíthettük meg.

Be kell tartani az előírásokat a 13-14. századi alapokra épült Rozmberk (Rosenberg) várában, azon belül Csehország egyik legrégebben épült kastélyában, mert jöhet a retorzió és könnyen foglyul ejthetnek bennünket.

Rozmberk nad Vltavou Varga János fogoly

ÉSZAK-ERDÉLY (2010. 05. 21-24.)

Barcánfalva a Világörökség részét képező régi fatemplomán kívül még egy kihagyhatatlan látópontra kínálta, Máramaros legjelentősebb ortodox vallási központját, a teljesen újjáépített barcánfalvi kolostort, mely egyben a máramarosi faépítészetnek egészen kivételes emléket állít.

Barcánfalva: Az ortodox kolostorban

Barcánfalva: Az ortodox kolostorban

Érindszent, Ady Endre szülőháza

1877. november 22-én itt látott napvilágot Ady Endre. Gyerekkorát Érindszenten töltötte, de amikor már tehetősebbek voltak, a telken építettek még egy házat. Megtekintettük a szülőházat és az emlékházat is, amely Ady Endre életét mutatja be.

Az Ady kúria Érindszenten

A jódi fatemplom Máramaros legrégebbi fatemploma, az 1364-es évtől szerepel az egykori okiratokban. Egyike annak a nyolc máramarosi fatemplomnak, amelyek 1999-ben világörökségé váltak.

A jódi fatemplomban

A nagybányai templom a festőiskola kedvenc témája volt. 1991-ben benne állították fel a nagybányai születésű Németh László író emléktábláját.

A mai református templom 1792 és 1809 között épült klasszicista stílusban, addig csak fatemplomot engedélyeztek számukra. A tornya 1836-ban készült.

Nagybánya, a Református templom

*Koltón, a Teleki kastély
parkjában*

1845-ben a 25 éves Teleki Sándor, a későbbi szabadságharcos ezredes, író vette át a koltói birtok vezetését. 1846-1847-ben – a „vad gróf” vendégeként – három alkalommal is megfordult a településen a kor híres költője, Petőfi Sándor. Ezek közül a „látogatások” közül a legemlékezetesebb az 1847. szeptember 9. - október 19. közötti időszak, amikor az ifjú író hitvesével, Szendrey Júliával, itt töltötte a mézesheteket, mi-

közben 28 új verssel gazdagította a magyar lírát. A költemények zöme a híres somfa alatti kőasztalon íródott. A kastélyban ma Teleki-Petőfi múzeum működik.

Sütő András Kossuth- és Herder-díjas író, a romániai magyar kulturális és politikai élet kimagasló személyisége. Valamennyi művében az anyanyelv és a közösségi összetartozás megőrzésének fontosságát vallotta. Tisztelettel adóztunk a nagy írónak.

*Pusztakamarás,
Sütő András
szülőháza*

Szék: közös vacsora

Szék kiesik a főút- és a vasúthálózatból. Talán ezért is maradtak meg olyan sokáig a hagyományai.

Szék Trianon óta őrzi színmagyar jellegét. Sajátos, csendes, de kitarító módszerekkel ellenállt a román betelepítési kísérleteknek. 2011-ben majd 2500-an lakták Széket, s ebből alig százötvenen nem voltak magyarok.

*Szék Szilárdi Imréné
és vendéglátónk,
egy helyi lakos*

DÉLVIDÉK (2011. 06. 02-04)

A Délvidék elnevezés eredetileg a történelmi Magyar Királyság különböző déli területeit jelölte, ma pedig nem pontosan körülhatárolt földrajzi névként, illetve politikai kifejezésként él a köztudatban.

A magyar turisták körében kevésbé népszerű, mint Erdély. De ezer szállal kötődik Magyarország történelméhez. Nem véletlen, hogy felkeltette az érdeklődésünket.

Hovány Lajos egyetemi docenssel, vízépítő mérnökkel Palicson, a szecessziós vajdasági fürdővárosban.

Szabadka Szerbia Vajdaság tartományának északi részén a magyar határtól 10 km-re fekszik. A Délvidék legtöbb magyar által lakott városa, a magyar szecessziós építészet fellegvára.

Szabadka a szecessziós Raichl palota

Szabadka, látogatás a Városházán.

Sok európai város-
tól eltérően, Szabadka
központjában nem ka-
tedrális vagy templom
dominált, hanem a vá-
rosháza. Elhelyezke-
désével, méreteivel és
a szecesszió magyar
változatának díszes
építészetével a város-
háza a város meghatá-
rozójává vált.

*Szabadka a Városháza
dísztermének a meny-
nyezete*

Szabadka, a Városháza dísztermében

A városháza szecessziós dekorációit a magyar népművészet romantikus árnyalatával kiegészítve, a kerámiából és kovácsoltvasból készült stilizált virágok és virágos ékszerek tarkasága egészíti ki. A faragott fa, a sárgaréz vasalatok, a lámpák, a kerámia eozin csempék mind hozzájárulnak az egyedi épület műértékéhez és pompájához.

Székelykeve

Belgrádtól kb. 30 km-re található a számunkra otthon adó színmagyar lakosságú Székelykeve (hazai megfelelője a valaha szerb lakosságú Ráckeve). A Székelykevének nincs igazi műemléke, kastélya, történelmi emlékhelye, és a környéken kevés a természeti látnivaló is. Felbecsülhetetlen érték azonban a lakosság szellemi öröksége, a tájszólásos, kitűnő állapotban konzerválódott bukovinai székely nyelvezet, a jellegzetes népszokások, bukovinai eredetű népdalok és a gazdag anekdotakincs. Híres szülőtte a pékmester, a JNA ezredese DANI ZOLTÁN, aki az 1990-es amerikai bombázások idején lelőtte a „lopakodó” vadászbombázót.

Király László Székelykevéen, a szálláshelyünkön

Ha egy olyan helyet kerestünk, ahol kikapcsolódhattunk a napi rohanás és stressz után, akkor Székelykeve a tökéletes választás volt.

Galambóc

A galambóci vár feladata a Vaskapu-szoros bejáratának ellenőrzése volt. Számos csata helyszíne, főleg az Oszmán Birodalom és a Magyar Királyság között. Különösen a Luxemburgi Zsigmond vezette 1428-as ostrom vált híressé.

Kazán-szoros

Az Al-Duna legszebb, legizgalmasabb része a Kazán-szoros. Vaskapu nem egyetlen szoros, hanem több szakaszból álló rendszer, melynek legszebb és legszűkebb, 9 kilométeres szakaszát Kazán-szorosnak hívják. Ennek hajózhatóságát a Vaskapui erőmű gátjának visszaduzzasztása biztosítja.

Vaskapu erőmű gátja, ami közúti összeköttetés Szerbia és Románia között

Szendrő vára

Az erőd számos oszmán és szerb ostromnak ellenállt, viszonylag sértetlenül túlélve azokat. A második világháború alatt a szomszédos vasúti pályaudvar bombázásai és a robbanószerekkel teli udvar felrobbanása erősen megrongálták. A várat 1979-ben a rendkívüli jelentőségű kulturális nemzeti műemlékké nyilvánították. 2009-től átfogó helyreállítási és állagmegóvási munkálatokat végeznek rajta.

A Szerb Köztársaság Nemzetgyűlésének, a szerbiai parlamentnek, az országgyűlésnek (Szkupstina) az épülete mellett csak elmentünk, nem tértünk be.

Belgrád

Belgrád, a legendás Nándorfehérvár. Pillantás a várból a Duna és a Száva összefolyására

Az 1456. július 4-22. között zajlott ostromban a Hunyadi János vezette keresztény csapatok hatalmas győzelmet arattak a török haderő felett. A pápai rendelettel bevezetett déli harangszó a keresztény világban azóta a nándorfehérvári diadalra emlékeztet.

Belgrád, a vár külső és belső falai között egy gazdag haditechnikai eszköz kiállítást láthattunk

Fruska Gora

Érdemes volt ellátogatni a Tarcál-hegység (Fruška Gora) egyik kolostorába is, ugyanis a dombok között 16 ortodox kolostort rejt a vidék. Mi a Krušedol-kolostorban jártunk, amely egy szerb ortodox kolostor, Syrmia utolsó szerb despota családjának, Brankovićnak az öröksége. Régi ikonosztázok, hangulatos kert és gyönyörű kapu teszik különlegessé a létesítményt.

PRÁGA (2012. 05. 31-06. 03)

*Prága, Pálos Zsuzsa
és Schieber József
a Hotel előtt*

*Megkoszorúztuk a Károly
Egyetem neves kémikusa,
az 1848-s Magyar Forradalom
és Szabadságharc hadvezé-
rére, Görgey Artúr tábornok
emléktábláját Prágában*

Károly híd és a Kisoldal kapuja

A gótikus stílusú Óvárosi hídtorony nemcsak Prága, hanem Európa egyik legszebb tornya. Az óváros kapuja, győzelmi boltív is, melyen a királyok koronázási menete áthaladt a Prágai vár felé.

KRAKKÓ (2013. 05. 28-31.)

Árva vára

Az Árva (Orava) folyó feletti sziklaszirten „sásfészekként” áll Árva vára.

Egy régi fából épült váracska helyén kezdtek építeni az 1241. évi tatárjárást követően. A sziklavárat eredetileg román és gótikus stílusban építették, később reneszánsz és neogótikus stílusúra építették át.

A várat a várszikla alakját követő épületegyüttes alkotja. A vár 1556-ban a Thurzó család kezébe került, akik annak legnagyobb átalakítását valósították meg. 1611-ben Árva vára megkapta mai külsejét.

Árva vára

Gubalówka-hegy

A Gubalówka-hegy (esetenként a helyiek szóhasználatában domb), a turisták egyik legfőbb célpontja. A hegyre sikló visz fel, amelynek alsó, indító állomása a híres Zakopanei Piac végéből indul. Megtekintettük a Tátra valamint a város csodás panorámáját.

Derült időben – nekünk pedig az volt – fantasztikus kilátás nyílik a Magas-Tátra-ra.

*Zakopáne Gubalovka
Balról Grausz László-
né, Turcsányi Károly,
Rapcsák János,
Bárdossy Csanád*

Krakói főtér

Krakó történelmi központjának fő tere (Rynek Główny). Története a 13. századig nyúlik vissza, és 200×200 méteres kiterjedésével a legnagyobb középkori főtér volt Európában. Látnivalói közé tartozik a kéttornyú Mária-templom (Kościół Mariacki).

A Varga és Nyilas házaspár pihenője a főtéren, a „Két néger ház” előtt

A feszített tempó ellenére a kikapcsolódásra is jutott idő. Mert látnivaló bőven akadt. A tér a város történetének kezdetétől fogva városközpontnak számított. A királyi úton fekszik a Barbakán és a Wawel között, melyen koronázáskor, temetések vagy más alkalmak során díszes menetek vonultak végig.

A teret régi téglapületek (kamienicák) és paloták veszik körül. Csaknem mindegyikük több száz éves.

Krakkó Radványi Katalin és Dalmadi László megkoszorúzták Szent Hedvig síremlékét

(Nagy) Lajos lánya Hedvig, lengyel királyné és királynő (1373-1399) 1384-től Krakkóban élt. Ósanyja volt a Jagelló dinasztiának. Férje Jagelló II. Ulászló lengyel király volt. Nevéhez fűződik a krakkói egyetem fejlesztése, ezt finanszírozandó eladta ékszereit, királyi jelvényeit is. Halála óta a krakkói Wawel székesegyházában nyugszik. II János Pál pápa 1997. június 8-án szentté avatta.

Wieliczka sóbánya Sielec kamra.

A bánya, mely a világ legrégebbi kősó bányái közé tartozik, Wieliczka, egy Krakkó melletti kisváros alatt van. A sielec terembe gyűjtötték össze a bányában használt, a só vízszintes szállítására szolgáló eszközöket, amilyen például a „magyar kutyának” nevezett, emberi erővel vonzott kis kocsi. Ez a sóbányák mozgatására szolgált, vagy a sóval töltött fahordók szállítására szánt szánkó volt. Az összes fából készült eszközt az évszázadok alatt eredeti minőségében konzerválta a sós levegő.

A lift másodpercenként négy méteres sebességgel halad, és a felszín előtt egy óriási levegőbefújással egyenlítik ki a két szint közötti légnyomáskülönbséget.

*Wieliczкаи sóbánya
Radványi Katiék
kiszállnak a sóbányából felérkező
liftből*

Gönczi László és párja tutajon a Dunajecen

A tutajozás feledhetetlen élmény volt. Kb. 18 km hosszú utat tettünk meg, mintegy 2-3 óra alatt. A tutajt az elől ülő/álló „Mester” irányította, kormányzását a hátul elhelyezkedő segéd végezte, aki evezőjével a Mester által kívánt nyomvonalon vezette a járművet.

Tutajon a Dunajecen

Megtudhattuk, hogy miért szokás fenyőágakat tenni a tutajok elejére. Ha felborul a tutaj és az utasok meghalnak, akkor az fogja díszíteni a sírjukat. A valóság persze ennél prózaibb, a fenyőágak megakadályozták, hogy a tutajba bejusson a haladás közben időnként felcsapódó víz.

NÜRNBERG (2015. 05. 29-31.)

Heidenturm (Pogánytorony) a Nürnbergi várban

A város Németország egyik legnépszerűbb úti célja. A nürnbergi vár Európa egyik legjelentősebb császári palotája volt, és innen nyílik az egyik legjobb kilátás a városra.

Az emelkedő meghódítása után jól esett egy kis pihenő a Nürnbergi vár belső várudvarában

GYUGY ÉS BUZSÁK (2016. 04. 25.)

Gyugy, az üdvözlés. Az akkor 84 éves polgármester, Jelenka György fogadott bennünket

A polgármester megtisztelt minket azzal, hogy a település ismertetését követően, az Árpád-kori templomban saját verseit szavalta.

A buzásági Faluház három szintjén lévő állandó kiállítást tekintettük meg, a legszebb buzásági hímzések közül és három buzásági fafaragó Fehér József, Buzásági István és Györe Attila munkáiból.

A buzásági Faluház épülete

Gyönyörű volt a miseruha gyűjtemény és az oltárterítő gyűjtemény.

ÉSZAK-OLASZORSZÁG (2016. 06. 09-12)

Milánó Teatro alla Scala, Milan (a Milánói Scala, a világhírű Scala Színház)

A milánói operaház egyike a világ leghíresebb operaházainak, amely egyúttal múzeum is. Mária Terézia uralkodása végén, 1778.-ban nyitotta meg kapuit a közönség előtt.

Sirmione, motorcsónakkal a Garda tavon

A Garda tavon motorcsónakból ismerkedtünk a part menti római kori maradványokkal és megcsodáltuk a középkori várat, amelyek Sirmione különleges hangulatát adták.

MÁLYI ÉS ÉSZAK-MAGYARORSZÁG (2016. 10. 07-09.)

Barlanglakások Tibolddarócon

1930-ban Tibolddarócon a település lakosságának 60%-a lakott barlanglakásokban (ez 215 barlanglakást jelentett, 1463 fővel). Jól faragható vulkáni tufákba vájták egykori hajlékaikat

Tibolddaróc, a Pesti patikus Vendégházában

Felejthetetlen élményt nyújtott, amikor Pesti Ferenc vendégei voltunk Tibolddarócon a Pesti Patikus Pincében. A szentistváni patikusnak már az apja is patikus volt.

Különleges pincébe érkezünk, ahol a gazda hónapról-hónapra megállás nélkül bővíti, alakíttatja földbe vájt ékszerdobozát. Nem csak a pince volt különleges, hanem az itt található italok is.

Hajdu Ráfis János (1930-2021) a Mezőgazdasági Gépmúzeum alapítója (a képen szemben ül) és a mi Galántai Ágostonunk (mellette áll) (1930-2020) akkor együtt több mint 172 évesek voltak. Mezőgazdasági Gépmúzeumban látható az a dízelaggregátor, amely a Parlament minősített időszakos villamos energia ellátását biztosította.

Mezőkövesd Mezőgazdasági Gépmúzeum

Élő népművészeti kiállítás Mezőkövesden, részlet a múzeumból

KAPOSVÁR (2017. 05. 18.)

Kaposváron a városházán Szita Károly polgármester volt a vendéglátónk

Kaposváron csak ámuldoztunk a falfestések és a Róth Miksa által készített festett üvegablakok láttán, majd a díszterem gazdag szépségén.

A szennai Skanzen a Zselic kapujában, Kaposvártól 8 km-re található. Az országban egyedülálló módon egy élő falu közepén jött létre. A Skanzen az épületek sikeres és hitelese újra telepítéséért 1982-ben megkapta az Európa-Nostra Díjat.

Szenna Skanzen

BUJÁK (2017. 11. 10-12.)

A Glatz Oszkár Galériában

Glatz Oszkár Kossuth-díjas magyar festőművész nagyon megkedvelte a falut, olyannyira, hogy csaknem 40 éven keresztül alkotott ott. A helyi népviselet és a táj szépsége valósággal elvarázsolta őt. Minket pedig az ő festményei.

Hollókő Magyarország egyetlen faluja, amely az UNESCO világörökségi listán szerepel, és így világszerte ismert.

Napjainkra sem vált szabadtéri múzeummá, mindmáig élő, lakott település. Hagyományőrző lakói az épületek nagy részét jelenleg is rendeltésszerűen használják.

Hollókő

A Lázár kúria Nemzeti Emlékhely a Bérhez közeli Virágospusztán. Tulajdonosa Maczó László polgármester, aki egyben a környék legnagyobb állattartója is.

A polgármester – aki idegenvezetői mivoltában – az érkező csoportoknak akár több órán át is tartó ismertetőt képes tartani, ottlétünkkor sem fukarkodott a szóval.

Bér: Lázár kúria, Maczó László polgármester a Lázár kúria tulajdonosa

GYÖNGYÖSPATA (2018. 05. 16.)

*A Nándi Magdi Vendégház előtt
Tóth Erzsébet, Szabó Zoltánné,
Varga László, Galántai Ágoston,
Szöllősi Éva, Rátóti Piroska*

Gyöngyöspatán a szőlőtermesztés és a bortermelés rejtelseivel ismerkedtünk meg, majd a Nándi Magdi Vendégház pincéjében a végterméket is leellenőriztük.

Nagy a jókedv Gyöngyöspatán a Nándi Magdi Vendégházban, ahol egy helybeli harmonikás adott műsort a tiszteletünkre

ERDŐBÉNYE (2018. 09. 12-14.)

A várossal való ismerkedés után benéztünk a Börtön Múzeumba is (hivatalosan Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye). Ki hinné, hogy egy ilyen múzeum is tud nagyon érdekes lenni!

Megismerhettük a megtorló, testcsonkító- és halálbüntetéseket, a szabadságvesztés büntetés kialakulását és átalakulását. A tárlat bemutatta a jelenlegi rendszert, a fogvatartottak életét, oktatását, munkáltatását, és művészetét is.

*Sátoraljaiújhely, Varga Laci
a rab a Börtön Múzeumban*

A nehezen megközelíthető várba ugyan nem mentünk fel, de Regéc központjában egy korszerű épületkomplexumban több kiállítást is megtekinthettünk. Többek között II. Rákóczi Ferenc fejedelem gyermekkoráról egy érdekes összeállítást. A vetítőteremben megnéztük a vár különböző történelmi korszakait bemutató animációs filmet.

Regéc, a Vár Látogatóközpontja

Regéc Látogató központ

A filmvetítésen látható a vár, amelyhez nekünk túl strapás lett volna felkapaszkodni.

Csoma Ernő a szőlő és bor rejtelsein kívül a pincészet titkaiba is bevezetett bennünket, megválaszolva minden kérdésünket a klímával, tufával és nem mes penésszel kapcsolatban. Tette mindezt olyan közvetlen, baráti, családi stílusban, hogy úgy éreztük, mintha száz éve ismernénk egymást.

*Tolcsva Rákos Ottó
és felesége Vera
Csoma Ernő pincéjében*

Vizsoly, a csapat a biblianyomtató műhely előtt

Átéltük a Vizsolyi Biblia nyomtatásának minden mozzanatát. Számunkra is elérhető közelségbe került az akkori idők legnagyobb nyomda-történelmi bravúrja.

Vizsoly biblianyomtató műhely Kovács Géza nyomtat

Tokaj, a világörökség részét képező Bormúzeumban

A múzeum a Tokaj-hegyaljai borvidéken kívül (amelyet az UNESCO 2002-ben a világörökség részévé nyilvánított) 9 európai világörökségi borvidéket mutatott be szőlészeti, borászati eszközök és a kádármesterség szerszámainak a társaságában, melyek mellett különféle interaktív eszközök, köztük a majdnem az összes teremben fellelhető elektronikus tárlatvezetők segítették a szemlélődést.

BADACSONYLÁBDIHEGY (2019. 10. 02-04.)

A természetvédelmi területen, a ró-
kák, őzek, nyulak átjáróháznak tekin-
tik az üdülő területét, s mivel – lévén
védett a terület – nem vadásszák őket,
vannak is elegenden.

*Pihenő Badacsonylábdiban, gyönyörű helyen
a Balaton partján*

Balatonedericsen az Af-
rika Múzeumban a híres
vadász, Dr. Nagy Endre
lánya Maria Diana
Cardoso dedikálta Nagy
Endre második felesé-
ge, Beretz Katalin Nagy
Endréről szóló könyvét.
(Puskák-pajzsok-fohás-
szok dr Nagy Endre afri-
kai vadász kalandos éle-
te)

*Balatonederics
Afrika Múzeum Maria
Diana Cardoso dedikál
Szilárdi Imréné
Katinak*

Mediterrán házai-
val, a malomépü-
lettel és a tó szé-
pen parkosított
környezetével a ta-
polcai Malom-tó
hazánk egyik leg-
hangulatosabb vá-
rosrésze. Volt kö-
zöttünk olyan, aki
éveket töltött el
aktív szolgálati
ideje alatt Tapol-
cán. Mára a vala-
mikor ott állomá-
sozó alakulatot
felszámolták.

*Kunos Bálint, Kunos Bálintné, Radványi Katalin
és Radványi Imre a Tapolcai Malom tónál*

Kisbalaton Kányavári Sziget

A Kányavári-sziget az egyetlen olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely vezető nélkül, egész évben szabadon látogatható. Könnyű megközelíthetőségének és kényelmes, hangulatos sétaútjainak köszönhetően népszerű kirándulóhely.

KALOCSA (2021. 10. 09.)

Kalocsa, koszorúzás a Kalocsa katonaváros emlékhelyénél

Emléktáblák őrzik a Kalocsa helyőrségben egykor állomásozott katonai szervezetek nevét a Foktói úti laktanya melletti Csillás-parkban. A helyőrségben az elmúlt nyolcvan évben tizenhárom alakulat állomásozott, ezek neveit őrzik a kőoszlopokra rögzített táblácskák.

Kalocsa, ismertető a Kalocsa katonaváros emlékhelyénél

A hajósi pincében. A főszakács nem adja fel

Az 1250 pincéből álló pincefaluban számos pincészet várja az ide látogatókat, akik szívesen megkóstolnák az itt készített borokat.

BUJÁK (2022. 11. 04-06)

Vác Március 15 tér Mária Terézia váci látogatása emlékére

Idegenvezetőnk extázisa, aki nagy lelkesedéssel próbálta két óra keretén belül mindazt elmondani, amit Vác-ról tudni illik.

*Vác, Kolodko Mihály
Mária Terézia extázisa
című mini szobra*

Acsáújlak, a Prónay-Patay kastélyban

A kastély, a magyar Versailles egy, a francia rezidenciákat idéző egyedi saroktornyos épület. (Patay kastélyként is ismerhető) Egy idegenvezetés keretében ízelítőt kaptunk a luxus, az elegancia és a főúri életforma világából. Megismerhettük a kastély fényűző termeit és a történelmi család titkait.

Acsaújlak, a Prónay-Patay kastély egyik fényűző terme

*Tessék a papucsba bújni. Az értékek megóvása okán a mamusz viselése kötelező
Pavlicsekné Tóth Erzsébet és Ganszky Dezső*

A ködös Somoskő vára

A vár szitáló esővel és köddel fogadott bennünket, megakadályozva a gyönyörködést a vélhető ragyogó kilátásban.

Gyöngyöspata A csapat a Rendezvényház udvarán

A helytörténeti gyűjtemény, a templom a Jessze-oltárral, a Danka patakon átívelő háromlyukú műemlék híd megtekintése után a Széleskedvű Rendezvényházban Hevér Lászlóné polgármester nagy lelkesedéssel előszóban és vetítettképes előadásban mutatta be nekünk a városát.

KAPOSVÁR-PÉCS (2024. 06.13-14)

Kaposvár Láhner György Ellátó ezred

Visszajöttünk Kaposvárra, ahol a Láhner György ellátó ezred bemutója adta a kirándulás szakmai töltetét. Az alakulatnak nem csak a neve egyezett a mienkkel, hanem a szakmai tevékenységük is a profilunkba vágott.

Kaposvár Láhner György Ellátó ezred Szakmai bemutató Rákos Ottóné, Pavlicsek-né Tóth Erzsébet

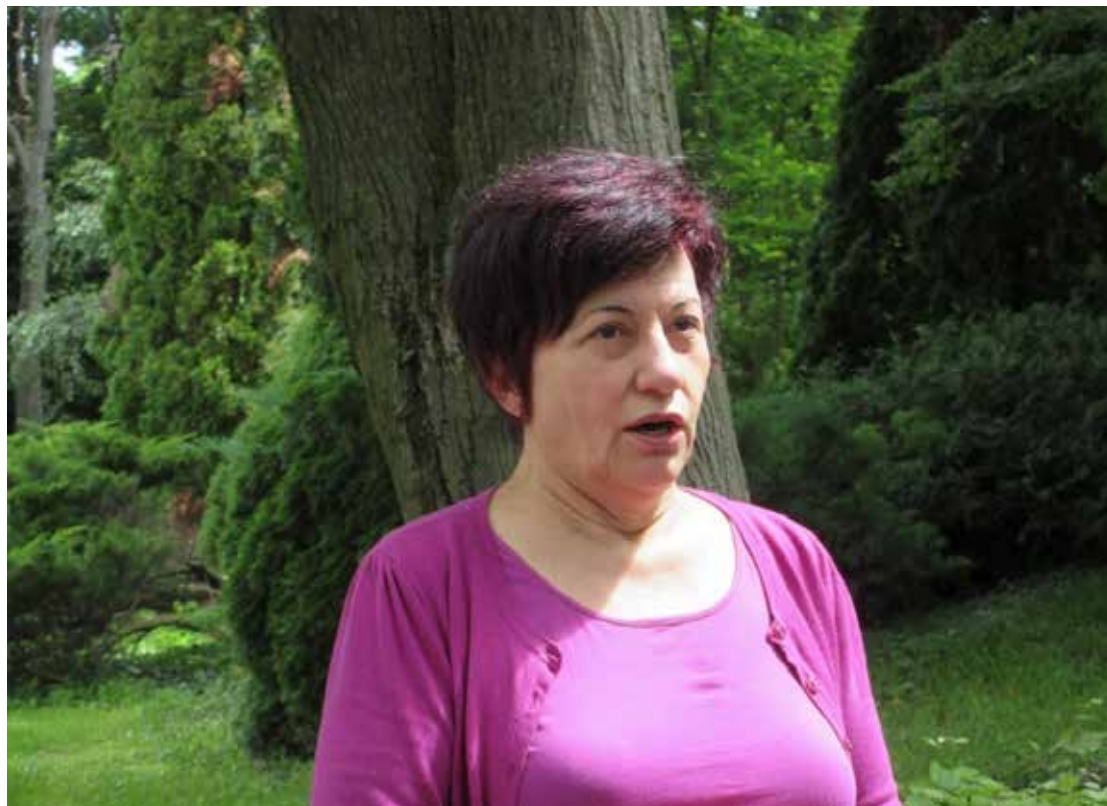
Kaposvár; a városháza díszterme

A városházának nem csak a díszterme, hanem az egész épület mintha egy képző- és népművészeti kiállítás lett volna.

Várda, Szász Endre kastélymúzeum

Várdán a gyönyörű parkkal övezett Szász Endre kastélymúzeumba a házigazda fogadott bennünket. Sajnos a kiállításon nem volt szabad fényképezni.

Szász Endre felesége Szászné Hajdú Katalin

Pécs, Zsolnay Kulturális negyed

Pécsett az egész Zsolnay Kulturális negyed mintha egy meseország lett volna.
A Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa program legnagyobb beruházásaként valósult meg.

Pécs, Csontváry kiállítás

A pécsi Csontváry kiállítás magával ragadó, sajátos szín- és szimbólumvilágú festményeivel találkozhattunk. Az eredetileg is itt őrzött alkotások a fővárosi gyűjteményben őrzött művekkel egészültek ki. Így együtt nézhettük meg Pécsen Csontváry híres Ónarcképét és Magányos cédrusát, a nagyméretű Taorminai görög színház romjai című alkotást és a Nagy Tarpatak a Tátrában című festményt, ahogy a Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban és a Jajcei vízesés című műveket is.

Köszönet a szervezőknek

Ez a sok szép program, rengeteg látnivaló, kulturális nevezetesség, hadtudományi és haditechnikai kiállítás és emlékhely nem lett volna megtapasztalható, átélhető, ha nincsenek a szervezők. Pataky Ivánt kell első helyen megemlítenünk, aki szívén és lelkén túl hatalmas tudását és műveltségét állította a Láhner Klub szolgálatába. Radványi Katalint, aki átvette Iván szerepét, és éveken keresztül a titkári teendőket is ellátta az utóbbi évek során. Varga László nagyszerű ismertetőket állított össze és bocsátott a csapat rendelkezésére azokról a nevezetes helyekről, amelyeket meglátogattunk. Ő az, aki képes beszámolóival gyakran teszi színessé évezáróinkat. Radványi Imre egyetlen rendezvényünket sem hagyta segítő közreműködése nélkül, mindenben a szervező és természetesen felesége segítségére volt.

A klub immár „őskori” elnökeként Turcsányi Károly is beletette idejét, energiáit és szervező munkáját a jó ügy érdekében. Ez nem kevesebbet jelentett, mint a programok egyeztetését, busz igénylését, engedélyek megszerzését, a jelentkezések fogadását, a névsorok összeállítását adatgyűjtésekkel együtt, és a szakmai látogatások megszervezését a katonai szervezeteknél itthon és külföldön. Nem mellékesen pedig a három előzővel együtt immár negyedik kiadványunk szerkesztését, az azokban foglaltak többségének megírásával együtt.

Örömmel állítottuk össze ezt a képes és szöveges galériát, kívánjuk, hogy lelje benne mindenki örömét, és emlékei felelevenítésének forrását.

A CSAPAT Pécsen, a Széchenyi téren, 2024-ben

Turcsányi Károly

KAPCSOLATUNK A HADTUDOMÁNNYAL ÉS A MŰSZAKI TUDOMÁNYOKKAL

Még hozzá sem kezdtem az íráshoz, a cím miatt máris magyarázattal tartozom. Klubunk a Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai Klubja, nevében a haditechnikát tűzte zászlójára. Miért kiterjedtebb a cím? Nem áll meg a haditechnika önmagában? Mi úgy gondoljuk, hogy nem. Ennek nagyon egyszerű magyarázata az, hogy a haditechnika a hadtudomány és a műszaki tudományok metszéspontjában áll, csak úgy tudja betölteni szerepét, ha mindkettővel kézen fogva jár. Minden időben követtük ezt az elvet, amit híven tükröznek a szakmai előadásaink és kirándulásaink témái is. Álljon itt bizonyoságul néhány célirányosan kiragadott példa azok közül, amelyek programjainkon elhangzottak:

- lézerek a haditechnikában,
- a haditechnikai kutatás-fejlesztés finanszírozási háttere,
- amerikai légi bázisok magyar szemmel,
- a szervezéstudomány szerepe a katonai vezetésben,
- információs hadviselés, vezetési hadviselés,
- a magyar légierő egy lehetséges jövőképe,
- az Árpád-vonal története, leírása,
- lesz-e magyar megoldás a katonai logisztikában,
- a logisztika szerepe a Magyar Tudományos Akadémián,
- a METRO szerepe Budapest védelmében,
- az amerikai haderő boszniai békefenntartó kontingens haditechnikai eszközeinek javítási tapasztalatai,
- a katonai repülőterek kettős rendeltetésű felhasználási lehetőségeinek tudományos igényű vizsgálata,
- a tábori villamosenergia-ellátás kérdései, az energiaigény kielégítésének lehetőségei (közös rendezvény a Budapesti Corvinus Egyetemen, PhD munkák bemutatása keretében),
- páncélozott járművek mozgékonyága.

Látható tehát, hogy fórumainkon a műszaki tudományok (ezen belül a katonai műszaki tudományok) mellett több hadtudományi, sőt, még társadalomtudományi kérdés is szerepelt. Természetesen nálunk a haditechnikai témák voltak döntő többségben, de a hadtudomány tagjaink érdeklődésében mindig centrális helyet foglalt el. Igaz volt ez azok tekintetében is, akik civilként kapcsolódtak hozzánk. Tudtuk, és figyelembe vettük, hogy a haditechnika nem önmagáért érdekes és fontos, hanem a katonai tevékenységekért, az országunk védelméért, a honvédelem ügyének szolgálatáért.

A felidézett témához kapcsolódóan érdemes kiemelni, hogy a szervezéstudománnyal és a magyar légierő jövőjével foglalkozó programjainkat a Társaság másik klubjával, a Kiss Károly Hadtudományi Klubbal közösen tartottuk. Velük más közös rendezvényeink is voltak. Ez a klub évekkal előttünk alakult, tagja, és rendszeres látogatója voltam magam is. A nevéből következően vizsgálódásaik középpontjában a hadtudomány állt és áll ma is. Róluk még annyit, hogy munkásságuk vezetett el a Magyar Hadtudományi Társaság megalakulásához, és számunkra sok segítséget jelentett működésük, szemléletmódjuk és a rendezvényeiken szereplő kiváló hadtudósok és katonai felső vezetők jelentős kutatási eredményei, illetve iránymutatásai. Első kiadványunkhoz is tőlük kaptuk az ötletet, abba akkori elnökük, Vasvári Vilmos ezredes egy cikket is írt Láhner Györgyről. Igen jó volt velük az együttműködés, tapasztalataikat szívesen adták át nekünk, nem kezelték minket másodrendű szereplőnek.

Együttműködés a Haditechnikai Hadmérnöki Alapítvánnyal

A Klub elnökeként kerestem a kapcsolatot olyan ipari nagy termelő szervezettel, amely a Magyar Honvédség számára haditechnikai termékeket is előállított, és vállalta a hadtudomány és a katonai műszaki tudományok támogatását. Erre a célra hozta létre a Rába Járműipari Részvénytársaság 2001-ben a Haditechnikai-Hadmérnöki alapítványt, és kért fel a kuratórium elnöki tisztségére. Az alapító deklarálta a klub tevékenységét, a haditechnikai TDK munkákat, díjakat adott a sikeres munkák szerzőinek, és segítette néhány haditechnikai bemutatónk előkészítését és lebonyolítását. A kuratórium tagja volt a MH Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Parancsnokság parancsnoka, dr. Gáspár Tibor vezérőrnagy is, erősítve a haditechnikai illetve a logisztikai elmélet és gyakorlat kapcsolatát. Az alapítvány mintegy évtizedes működése alatt számos haditechnikai bemutató szervezéséhez nyújtott segítséget, amelyek érdekessé és gyakorlatiassá tették a klubunk működését. Ezek között szerepelt a svájci tervezésű és gyártású katonai terepjáró tehergépjármű, a DURO Magyarországra hozása, és vezetési lehetősége a Gödöllői Gépgyár próbapályáján. Klubunk több tagja is élt ezzel az egyedi lehetőséggel. Érdemes itt megemlíteni az MFS 2000 Magyar Lőszergyártó Rt telephelyén tett látogatásunkat is, amelyen klubunk több tagja is részt vett. A Dunai Repülőgépgyár Rt 1992-2003 közötti tevékenységét a szervezet vezérigazgatója, dr. Kovács Géza Péter ismertette velünk, aki akkor a Magyar Védelmi-ipari Szövetség elnöki tisztségét is betöltötte.

Tagjaink szerepe a hadtudomány és a katonai műszaki tudományok művelésében

Tagjaink közül többen szereztek tudományos fokozatot, így ketten a Magyar Tudományos Akadémia doktora címet nyerték el, továbbá kandidátusi, PhD illetve doktor universitatis fokozatot értek el 14-en, ami a mintegy 40 fős tagságot tekintve igen jó arány. Néhány tudományos munka tagjaink tollából:

- *Csűrös János*: A fegyverzeti és technikai biztosítás elmélete, rendszere és egyes fogalmak elemzése (kandidátusi értekezés);
- *Fehérvári Tamás*: A csapatlégvédelmi rakétakomplexumok technikai kiszolgálásának korszerűsítése a 18 hónapos kiképzési rendszer és az egyesített technikai szolgálat keretében (kandidátusi értekezés);
- *Szilárdi Imre*: A harcjármű technikai anyagellátás korszerűsítésének lehetőségei (kandidátusi értekezés);
- *Turcsányi Károly*: A fegyverzeti és technikai eszközök üzemeltetése és fenntartása elméletének alapkérdései (kandidátusi értekezés);
- *Turcsányi Károly*: A haderő harckocsi igény-kielégítési folyamatának makro-szemléletű vizsgálata (MTA doktori /közismerten nagydoktori/értekezés);
- *Gáspár Tibor*: A fegyverzettechnikai eszközök technikai biztosítása korszerűsítésének lehetőségei a szárazföldi csapatoknál,
- *Pataky Iván*: A megyei polgári védelmi feladatok végrehajtásának vezetése háborúban (kandidátusi értekezés)
- *Kunos Bálint*: Akvizíció témában írt tudományos értekezés;
- *Varga László*: A honvédelmi tárca beszerzési tevékenységének elemzése, értékelése és korszerűsítésének lehetőségei (PhD értekezés);
- *Hegedűs Ernő*: Légideszantcsapatok fejlődése a második világháborúban és hatása napjaink légi gépesítési törekvéseire (PhD értekezés).

A klub működésének második évtizedétől több tudományos munka lényegét szakmai beszélgetések keretében bemutattuk és megvitattuk. Ezeken természetesen inkább a tudományművelésben érintettek vettek részt. Ide kapcsolódhattak azok, akik a vizsgált szakterületen jelentős gyakorlati tapasztalattal rendelkeztek, és azok, akik tudományos pályára készültek, azaz doktoranduszaink voltak. A doktori témavezetői szerepet én éppenséggel elég gyakran vállaltam, és doktoranduszaim közül sokan tartottak előadást a klubban. Ilyen volt például Tóth Dominik, aki a huszita harci szekerek izgalmas témáját kutatta, és szívesen osztotta meg tudását velünk. Ő második kiadványunkban egy cikket is írt.

Szerzőink könyvbemutatói

A tudományok művelésében fontos szerepet játszanak a szakírók. Tagjaink között többen is megmutatták tehetségüket ebben a műfajban. Örömmel vettük, ha közülük többeket hallhattunk rendezvényeinken. Elsőként említem Pataky Ivánt, aki sok kiváló szakkönyvnek volt a szerzője. Fórumunkon a Vonakodó szövetséges című munkájáról szóló előadását hallgathattuk meg. Igen érdekes volt társszerzős munkájának, a Légi háború Magyarország felett c. könyvének ismertetése vitaestünk keretében. Több könyvéről is beszámolt nekünk Hegedűs Ernő, és az én munkáimból is tartottunk vitadélutánokat, illetve hivatalos könyvbemutatókat. A Magyar Tudományos Művek Tárában 15 könyvem szerepel, így volt választék. A Nehéz harckocsik című könyvet a volt vezérkari főnök, dr. Végh Ferenc vezérezredes méltatta, erről két felvételt is be tudok mutatni.

Végh Ferenc ny. vezérezredes (középen, az oszlop mellett) a könyv bemutatóján értékeli a Nehéz harckocsik című könyvet

Turcsányi Károly dedikálja a Nehéz harckocsik c. könyvet (2008, egyetemi könyvtár)

A Haditechnikai Klub együttműködése országos hatókörű tudományos szervezetekkel

Első számú tudományos szervezetünkkel, a Magyar Tudományos Akadémiával már fennállásunk kezdő évtizedében erős kapcsolatunk alakult ki. Ez egy azóta sajnos elhunyt akadémikusnak, Tomcsányi Pálnak volt köszönhető. Ő a IX. Gazdaság és Jogtudományi Osztály Marketing Bizottságát vezette, és a 90-s évek közepén fogadta be/alakította meg a logisztikai albizottságot, amelyben 4 katonai is helyet kapott. Köztük volt az MHTT most (2025) leköszönő elnöke, Szenes Zoltán, és én is. Rajtunk keresztül, képletesen szólva, a hadtudomány és a katonai műszaki tudományok is „beköszönt” az akadémiára a Hadtudományi Bizottságon túli szervezetekbe. Pali bácsiból sugárzott a tudás és a segítő készség, nem csak a logisztikát, de magát a hadtudományt illetően is. Támogatott minket, mint ismeretterjesztő katonai-műszaki szervezetet, és segített az egyetemközi kapcsolataink kialakításában, illetve erősítésében is. Az általános kutatás-módszertan kiemelkedő hazai művelőjeként olyan kurzusokat szervezett, amelyeken több szakterület doktori képzésének képviselői vehettek részt, meghívásos alapon. Tőlem minden kurzusába kért egy PhD hallgatót, akit én nagy örömmel küldtem hozzá. Így kapott lehetőséget Hegedűs Ernő, Pataki István, Vartman György klubunk tagjai közül. Nem is ismerek más lehetőséget, amely keretében orvos, mérnök, társadalomtudós, agráros stb. tudományos módszertant egymással együttműködve, egymást segítve tudna elsajátítani. Ennek a kapcsolatnak abban is szerepe volt, hogy 2003-tól kezdődően Wimmer Ágnessel, akkor a Budapesti Corvinus Egyetem egyetemi docensével (ma professzorával) elindítottuk a Logisztika a felsőfokú képzésben és a PhD felkészítésben konferencia sorozatot. Itt minden rendezvényen bemutatkozhatott egy doktorandusz klubtagunk, és részt vehettek további tagjaink a konferencián, amelyek a Tudományos Akadémia termeiben, vagy egyetemi előadóknál kaptak helyet.

Az MTA adott helyet annak az országos konferenciának is, amely Magyarország, mint logisztikai központ címmel, Chikán Attila víziójára építve került megtartásra. Az MHTT részéről dr. Kovács Ferenc mérnök ezredessel, a Védelmi Infrastruktúra Szakosztály elnökével tartottunk ezen egy előadást egy elképzelt központi logisztikai bázisról. A lánheresek közül négyen vettünk részt az MTA előadásában tartott rendezvényen. Sajnáljuk, hogy a téma, amely elemi nemzeti érdeket volt hivatott felmutatni, azóta is a földön hever.

A Szervezési és Vezetési Tudományos Társasággal nem oly régi, de tudományos szempontból szintén fontos a kapcsolatunk. A Társaságon belül a Műszakiak Bolyai Köre munkájában veszünk részt, amelyet a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége (MTESZ) utódszervezetének lehet tekinteni. A Kör egy-két havonta tart előadásokat és vitafórumokat elsősorban műszaki kérdésekről, de a közgondolkodást foglalkoztató egyéb problémákat is gyakran tűz napirendjére. Így az orosz-ukrán háború kapcsán számunkra is szervezett programot, amely keretében a történelmi előzményeket vázoltuk fel. Kroó Norbert akadémikus előadására klubunk több tagja is elment, ahol a modern fizika legújabb kutatási eredményeiről, és a CERN (Európai Nukleáris Kutatási Szervezet) munkájáról kaptunk átfogó képet. Egyik doktoranduszunk, volt klubtagunk, Tóth Dominik is tartott itt előadást a háborúk etikai kérdései témában. A paletta tehát nagyon széles, sok a közérdeklődésre számot tartó rendezvény, amelyen a Láhner klub gyakran képviselteti magát néhány fővel.

Haditechnikai parkok, múzeumok, gyűjtemények látogatása is gyakran szerepelt programjaink között. Alljon itt közülük néhány szemléltetesként:

- Logisztikai szakgyűjtemény megtekintése Budapesten;
- Mezőkövesdi Mezőgazdasági Gépmúzeum látogatása;
- Pápai Bázisrepülőtér bemutatóján részvétel, az MHTT szervezésében;
- Bányamúzeumi tájékozódás Bükkábrányban,
- Repülőmúzeumi séta a Prága melletti Kbielben,
- Kecelen a haditechnikai gyűjtemény megszemlélése,
- Részvétel az olaszországi Velencén, a Velencei Lagunári Ezred szárazföldi és vízi bemutatóján, amelyet kifejezetten az MHTT látogató szervezete, azaz a Láhner György Haditechnikai Klub részére állítottak össze. (Sajnos a Lagunári Ezred képviselőinek tervezett magyarországi látogatására, amelyen viszonzhattuk volna rendkívül nagyvonalú, tartalmas bemutatójukat és az igazán gáláns vendéglátásukat, már nem került sor.)

Remélem, hogy a klub tudományos munkásságának és kapcsolatrendszerének kivonatos bemutatása jól példázza törekvésünket arra, hogy a haditechnikai tájékoztatás mellett, aktívan vegyünk részt a Magyar Hadtudományi Társaság tudományos munkájában. Tagjaink egyéni kutatásaik eredményeivel, tudományos publikációival, könyveivel és a klub hadtudományt népszerűsítő gyakorlati bemutatóival, rendezvényeivel járultak ehhez hozzá. Külső tudományos kapcsolataink pedig jó példával szolgálnak arra, hogy a hadtudomány és a katonai műszaki tudományok a magyar tudományosság teljessége szempontjából is fontos társadalmi szerepet töltsenek be.

Radványi Katalin, Radványi Imre, Turcsányi Károly

KÖZÖSSÉGÜNK MEGHATÁROZÓ SZEMÉLYISÉGEI

PATAKY IVÁN

Dr. Pataky Iván nyugállományú ezredes, a hadtudományok kandidátusa, a bölcsészettudományok doktora, történész, a Polgári Védelmi Országos Parancsnokság Kiképzési és Propaganda Osztályvezetője, a Magyar Polgári Védelmi Szövetség Országos Elnökség Örökös Tiszteletbeli Alelnöke, a Polgár Védelem című hetilap főszerkesztője.

1930. július 16-án született Debrecenben. Gyermekkorra nagy részét Erdélyben és Kárpátalján töltötte. A háború elragadta tőle édesapját és szanaszét szórta a családot.

Kollégista évek következtek, gimnázium, majd 1948-tól a Kossuth Lajos Honvéd Akadémia. Hívatásos tiszte történő avatása után csapattisztként, majd a II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskolán teljesített szolgálatot.

1961-ben került a BM. Légoltalomhoz, majd az Egyesített Tiszti Iskola Polgári Védelmi Tanszék parancsnoka lett. 1969-től a Polgári Védelmi Országos Parancsnokság állományába került alosztályvezetőként, majd 1973-tól nyugállományba vonulásáig, mint a Kiképzési és Propaganda Osztály vezetője.

Hívatásából adódó munkái és feladatai végzése mellett folyamatosan fejlesztette tudását. 1961-ben az Eötvös Lóránt Tudomány Egyetem Bölcsészettudományi Karán magyar-történelem szakos tanári diplomát, 1976-ban a "Hadtudományok Kandidátusa" címet, ezt követően 1977-ben "Bölcsészettudományi" doktor címet szerzett.

Hívatása ellátásában és a magánéletben egyaránt mindig szerény, mértékadó, hűséges, őszinte és segítőkész kolléga volt. A polgári védelmi tudományos élet aktív résztvevőjeként tagja volt a Honvédelem, a Honvédségi Szemle, a Hadtudomány és a Magyar Polgári Védelem szerkesztő bizottságának. Részt vett a Kiss Károly Hadtudományi Klub, a Magyar Hadtudományi Társaság és a Magyar Polgári Védelmi Szövetség megalakításában. Kiemelkedő szerepet töltött be a Láhner György Haditechnikai Klub szakmai, tudományos és kulturális programjaiban, személye összekötő kapocsnak bizonyult a Magyar Hadtudományi Társaság és az országos katasztrófa-védelmi szervek között.

Részt vett a katasztrófa-elhárítással, a migrációval, a polgári védelem általános és háborús feladataival kapcsolatos kérdések kutatásában. Kiemelkedő munkásságáért elismeréseként a Tanárky Sándor-díjban és MHTT Életmű-díjában részesült.

Nyugállományba vonulása után is aktívan részt vállalt a tudományos életben és a polgári védelmi feladatokban. Olyan külföldi szakmai utak szervezésében tevékenykedett, mint a bécsújhegyi Mária Terézia katonai akadémia, a velencei NATO Seremissima Lagunari Deszant ezred, vagy a viskovy Cseh Katonai Akadémia látogatása. Bejártuk Vele a történelmi Magyarország szép tájait Erdélytől, Ukrajnán és Dél-vidéken át, a Lajta vidékig. Széleskörű történelmi ismereteit szívesen adta tovább nekünk és a klub tagjainak nagy öröme, mindannyian nagy tisztelettel hallgattuk szavai nyomán azt a mérhetetlen tudást, ami Benne rejtett.

*Dr. Pataky Iván ny. ezredes,
a hadtudomány kandidátusa, bölcsész doktor*

RADVÁNYI IMRÉNÉ, KATALIN

Radványi Katalin 1946. február 7-én született Kaposváron polgári családban. Tanulmányait Kaposváron végezte. Tanulmányait elvégzését követően az ÁFOR Ásványolaj-forgalmi Vállalatnál dolgozott. A gyerekek megszületése után a Magyar Honvédség Gyermekek Intézmény gazdasági vezetője lett. Férje Budapestre helyezése után 1982-ben a gyermekintézmények felügyeleténél Magyar Honvédség Üdültetési és Gyermeknevelési Főigazgatóságán, mint gazdálkodási főelőadó dolgozott nyugdíjazásáig. 2006-ig a ReCreatív Üdültetési, Egészségmegőrző és Rendezvényszervező Közhasznú Társaságnál üdültetési referensként folytatott aktív tevékenységet.

1990-ben Dr. Pataky Iván ezredes úr révén a család megismerkedett a Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai klub tevékenységével és szívesen csatlakozott a klub tagságához.

2006-ban jelentkezett a Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubjának Kertészeti Tagozatába. Itt hamarosan megválasztották titkárnak, majd elnök lett. Jelenleg is irányítja a szervezet tevékenységét.

2013-ban a Budapesti Kertbarát Szövetségnél alelnökké választották. 2020-ban a Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetségének főtitkára lett. Ezt a funkciót a mai napig ellátja.

2010-től a Repülő és Légvédelmi tagozat, majd 2013-tól a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület tagságához is csatlakoztak férjével együtt.

Széles körű kapcsolatrendszerét és kiemelkedő szervező készségét valamennyi társadalmi szervezet javára hasznosítja. Mintegy összekötő kapocs is számos rendezvénynél a különböző csoportok tagságai között. Lendületességével, ötletgazdagságával és tenni akarásával példaként szolgál tagtársai, kollégái, barátai és ismerősei számára.

A Magyar Hadtudományi Társaság és a Láhner György Haditechnikai Klub vezetése sokat köszönhet közösségi munkájának, ennek megfelelően számos elismerésben is részesült ezeknél a szervezeteknél is.

Radványi Imréné, a Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetsége főtitkára

RADVÁNYI IMRE

Radványi Imre nyugállományú ezredes 1937. szeptember 10-én született Diósgyőr-Vasgyárban. Általános és középiskolai tanulmányait Diósgyőrben és az egri Liceumban végezte, 1955-ben érettségizett.

1957-ben vonult be sorkatonai szolgálatra a váci Híradó Ezred állományába. 1958-ban sikeres felvételi vizsgát tett az Egyesített Tiszti iskolába, melynek elvégzése során 1960-ban hivatásos tiszté avattak.

Első beosztását az Országos Légvédelmi Parancsnokságon kapta. 1965-ben helyezték a 31. Honi Vadászpülő ered Állományába. Szolgálati feladatai ellátása mellett a kaposvári esti egyetemen filozófiai tanári diplomát szerzett. A helyőrségben eltöltött 14 évi szolgálat után 1979-ben került a Polgári Védelem állományába, mint Szerencs Járás és Tokaj hegyalja polgári védelmi törzsparancsnoka. 1980-ban kapott új beosztást a Magyar Polgárvédelmi Budapesti Parancsnokság állományába, ahol hadműveleti tiszt lett. Egy évvel később a Budapesti Polgárvédelmi Parancsnokság XI. kerületi Parancsnokságának állományába került. Kezdetben a szervezet törzsparancsnoka volt, majd parancsnoki beosztásba nevezték ki. Az itt eltöltött munkája elismerése jeléül a polgármester Főtanácsosi címet adományozott számára. A parancsnokságon eltöltött 15 év alatt elvégezte a Tanácsai Akadémiát.

1996-ban vonult szolgálati nyugállományba. 1999-ben alapító tagja lett a Budapest Főváros Polgárvédelmi Szövetségnek, mint titkár, majd főtitkár. Aktív vezetőségi tagja volt a BM Polgárvédelmi Tagozatnak, majd az Országos Polgárvédelmi Szövetség Elnökségének. 1990-től tagja feleségével együtt a Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai Klubjának. Jelenleg is a Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja Kertbarát Tagozatnál az elnökségben működik, a Szociális és Kegyeleti felelős funkcióját látja el. 1980-1996 időszakában a Magyar Labdarugó Szövetség külső társadalmi munkatársa tisztséget is megelégedésre töltötte be.

*Radványi Imre ezredes,
nyugállományban is aktívan*

*Radványi Imre ezredes,
nyugállományban is aktívan*

TURCSÁNYI KÁROLY

Prof. Dr. Turcsányi Károly ny. ezredes (született 1944. február 7-én, Budapesten). A Nemzeti Közszolgálati Egyetem professor emeritusa, habilitált egyetemi tanár, a hadtudomány kandidátusa és PhD fokozatos, a Magyar Tudományos Akadémia doktora. Okleveles közlekedésmérnök (Budapesti Műszaki Egyetem), harckocsi harcászati-hadművelti magasabb képesítésű mérnök-parancsnok (Malinovszkij Páncélos Akadémia).

7 évet szolgált csapatoknál, a szárazföldi haderőnemnél, majd a Honvédelmi Minisztérium szakmai főnökségén volt üzemeltető főtiszt. Fél évig a Légierő Parancsnokságán végzett kutatómunkát. 12 évig volt a ZM-NE-n tanszékvezető, 9 évig tudományos dékán-helyettes. 10 évig volt az egyetem habilitációs bizottságának elnöke, két akadémiai cikluson át (6 év) az MTA Logisztikai Albizottság elnöke, két ciklusban az MTA Logisztikai Osztályközi Állandó Bizottság elnöke, egy ciklusban az MTA Ipar- és Vállalatgazdasági Bizottság Minőségügyi Albizottság tagja, egy ciklusban elnöke.

Több hazai (Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, Veszprémi Egyetem) és külföldi (Ungvári Nemzeti Egyetem, Müncheni Műszaki Egyetem) egyetemen volt meghívott előadó, oktató. Kutatási területei: haditechnika és haditechnika történet, minőségmenedzsment, logisztika elmélet.

Széchenyi Professzori ösztöndíjas (1998 - 2001), a Pro Universitate et Stientia díj tulajdonosa (2004), Bolyai kard tulajdonosa (2004), Bolyai János hadmérnöki díjas (2009), Tanárky Sándor díjas (2010), az MHTT életmű díjasa (2018), 12 katonai kitüntetés birtokosa.

A Magyar Professzorok Nemzetközi Szövetségének alapító tagja és az ügyvezető elnökség tagja. Az MTA IX. o. Logisztikai Osztályközi Állandó Bizottság társelnöke, két akadémiai cikluson át az MTA Közlekedés és Járműtudományi Bizottság tagja. A Katonai Logisztika folyóirat Szerkesztő Bizottság elnöke, a Haditechnika szerkesztőbizottságának több évig tagja, két évig főszerkesztője, a Közlekedéstudományi Intézet Közlekedés és mobilitás c. folyóirat szerkesztőbizottságának tagja. Az MHTT Láhner György Haditechnikai Klub alapítója és elnöke.

Tudományos közleményeinek száma 271 (ezen belül 15 könyv, 21 könyvrészlet és 141 tudományos folyóiratcikk szerzője illetve társszerzője). Témavezetésével 14 fő szerzett tudományos (PhD) fokozatot.

*Prof. Dr. Turcsányi Károly ny. ezredes,
az MTA doktora*

VARGA LÁSZLÓ

Dr. Varga László nyugállományú ezredes, a hadtudományok PhD fokozatos, mérnök közgazdász.

1945. május 23-án született Szigetszentmiklóson, ahol gyermekkorát töltötte, és általános iskoláját végezte.

A gimnáziumot Csepelen fejezte be, majd 1964-től a Zalka Máté Műszaki Katonai Főiskolán folytatta tanulmányait. Hivatásos tiszté történő avatása után csapattisztként Kiskunhalason, majd Kalocsán teljesített szolgálatot. 1984-ben került a felsőszintű gazdálkodás szakterületére, amikor a mátyásföldi Páncélos és Gépjármű Anyagellátó Központ-hoz osztották be. 1987-től a Honvédelmi Minisztérium Fegyverzeti és Technikai Főcsoportfőnökség Közgazdasági Osztályán, majd az MH Anyagi-technikai Főcsoportfőnökség Gazdasági Csoportfőnökségén dolgozott különböző beosztásokban (Közgazdasági Osztály közgazdász; Tervező-elemző osztályvezető, gazdasági csoportfőnök helyettes; Ellenőrzési osztályvezető). 1998-tól a HM Haditechnikai Fejlesztési és Beszerzési Főosztályon Közbeszerzési Osztály osztályvezető helyettes, majd osztályvezető.

Hivatásából adódó munkái és feladatai végzése mellett folyamatosan fejlesztette tudását. Levelezői és esti tagozaton a Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karán közlekedésmérnöki, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Ipar szakán mérnök közgazdász képesítést szerzett, majd elvégezte a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság Felsőfokú két éves anyaggyártó tanfolyamát. 2001-2004 években a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem a Katonai Műszaki Doktori Iskola doktor képzés elvégzése után PhD (Philosophiae Doctor) címet szerzett.

Hivatása ellátása mellett mindig aktívan részt vett a különböző közösségi tevékenységekben, így a tudományos életben (Haditechnikai Hadmérnöki Alapítvány, Magyar Logisztikai Egyesület, Magyar Minőségi Társaság, Beszerzés-, Üzemeltetés és Szolgáltatás Biztonságáért Egyesület, Magyar Hadtudományi Társaság, stb.)

2007 óta vesz részt aktívan a Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai Klub szervezeti életében. Mindig lehet rá számítani, a konkrét feladatokhoz, szükségletekhez alkalmazkodva szervez, idegenvezető, részt vesz különböző kiadványok kivitelezésében, vetítettképes ismertetőket, beszámolókat tart, és bármit megtesz, amivel segíthet a közösségnek.

Dr. Varga László ny. ezredes, PhD

A KLUB TITKÁRAI

A titkári munka nem túl látványos, de a szervezeti élet és a tagság összefogása szempontjából egyaránt nélkülözhetetlen. Többen látták el ezt a funkciót, neveiket mindenképpen érdemes a meghatározó személyiségek között megemlíteni. Az első időszakban **Dobos Endre** repülőmérnök volt a klub titkára, és vállalta a kezdetek minden nehézségét. Nem kitaposott úton járt, fontos szerepet vállalt szokásaink, működési rendünk kialakításában. Endre 1992-1995 között látta el ezeket a feladatokat. Őt **Pataki István** váltotta, aki két évig látta el ezt a funkciót. Számos érdekes szakmai program szervezése kapcsolódik a nevéhez. A klub titkárai közül kiemelkedik **Lengyel János**. 1998-2003 között szinte nélkülözhetetlen volt a munkája. Lelkesedése és szervező tehetsége révén igen népszerű volt a tagság körében. Nemzetközi kapcsolatokat is eredményesen épített, fő szerepet vállalt az olaszországi Velencei Lagunári Ezrednél tett szakmai látogatásunkban. Ekkor a tolmács szerepét is tökéletesen ellátta. Új beosztásba kerülése miatt két évig **Hangya Gábor**, a Haditechnikai tanszék doktorandusza volt a titkárunk. Státusa lejártával váltani kellett, és ettől az időtől kezdve **Radványi Katalin** és **Varga László** egymást váltva vették vállukra ezeket a feladatokat. Mindannyiuknak köszönettel tartozunk.

És akik még sokat tettek értünk

A humán kultúra közvetítésében **Pálos Zsuzsa színművésznő**, aki neves költőink remek verseit adta elő évfárá találkozásainkon, vagy alkalom adtán kirándulásainkon. Hálás szívvel mondunk ezért ez úton is köszönetet.

Kelemen György és felesége Rózsika, Rákos Ottó és felesége Verácska, Pantyi György és felesége Pantyiné Balácsi Ilona (ameddig köztünk lehettek), **Pavlicsekné Tóth Erzsébet** nem maradhatnak ki nevesített segítőkink közül. Ők voltak azok, akik minden év végi összejöveteleknél önként segítettek az előkészítésben, és abban, hogy tökéletesen rendben hagyjuk magunk után a „terepet”. Jó volt látni, milyen bensőségessé varázsozták a termet. Karácsonyi hangulatot teremtettek, mert az évfárák mindig december első dekádjában voltak.

Horváth Noémi és Bakos Klára könyvtárigazgatók minden alkalommal szívesen bocsátották rendelkezésünkre a Tudós kávézót, ahol előadásokat és az évfárákat tudtuk tartani. Noémi az utóbbi években többször is vállalta ismeretterjesztő előadások megtartását a könyvtári gyűjteménnyel kapcsolatban, és a kutatók munkájának támogatói lehetőségeit illetően. A számítástechnikai eszközök kezelésében is a segítségünkre volt. Köszönjük, és számítunk rá a jövőben is.

T a r t a l o m

Köszöntő	3
<i>Turcsányi Károly</i> : 35 év szakmai és kulturális törekvései, eseményei és eredményei	5
<i>Varga László</i> : Emlékeink közeli és távoli túsáinkról, élményeinkről	20
<i>Szilágyi István</i> : Civil szemmel a klub tevékenységéről	31
<i>Varga László, Turcsányi Károly</i> : Barangolásaink itthon és külföldön, képekben és feljegyzésekben	32
<i>Turcsányi Károly</i> : Kapcsolatunk a hadtudománnyal, és a műszaki tudományokkal	100
<i>Radványi Imre, Radványi Katalin, Turcsányi Károly</i> : Közösségünk meghatározó személyiségei	105

